

KATOLIKUS EGYHÁZ, MERRE TARTASZ?

Őexcellenciája Athanasius Schneiderrel,
a Szűz Máriáról nevezett astanai főegyházmegye
segédpüspökével beszélget Fülep Dániel teológus

Kazahsztán, Astana, 2018. július

KATOLIKUS EGYHÁZ, MERRE TARTASZ?

Őexcellenciája

ATHANASIUS SCHNEIDERREL

a Szűz Máriáról nevezett astanai főegyházmegye
segédpüspökével beszélget Fülep Dániel teológus

2018

Magánkiadás, Budapest

KATOLIKUS EGYHÁZ, MERRE TARTASZ?

© Athanasius Schneider, Fülep Dániel

E könyv a magyar nyelvű változata az első, angolul megjelent elektronikus kiadásnak, melynek címe és internetes elérhetősége:

CATHOLIC CHURCH: WHERE ARE YOU HEADING?

Theologian Dániel Fülep's interview with

Bishop Athanasius Schneider

Auxiliary Bishop of the

Archdiocese of Saint Mary in Astana

© Athanasius Schneider, Fülep Dániel, Budapest, 2018

<http://mek.oszk.hu/18600/18638/18638.pdf>

ISBN 978 615 00 3440 9

Hungarian edition © Fülep Dániel, 2018

Hungarian translation © Sallai Gábor, 2018

Fordító: Sallai Gábor

Magánkiadás, Budapest, 2018

Sajtó alá rendező felelős kiadó: Fülep Dániel

Kapcsolat: fulep@newman.hu

A forrás megfelelő feltüntetésével a szövegek szabadon másolhatók, terjeszthetők, illetve egyéb módon felhasználhatók.

Tartalomjegyzék

Bevezető	9
Benedek pápa és a <i>Dominus est</i>	18
Az érvénytelen pápaválasztás lehetőségéről	25
IV. Pál pápa bullája	25
A szentgalleni „maffia”	27
A kazahsztáni katolikus püspökök nyilatkozata az <i>Amoris Laetitia</i> val kapcsolatban	32
„Katolikus egyház, merre tartasz?” című konferencia (Róma, 2018. április 7.)	36
Brandmüller bíboros	38
Burke bíboros és a formális korrekció	39
Róma Apostoli Szentszéke mint „ <i>cathedra veritatis</i> ” (az igazság széke)	42
A pápa esküje a hagyományhoz való hűség mellett	43
Római konferencia – visszhangok	45
A La Salette-i Miasszonyunk üzenetéről	46
XXIII. János és a második vatikáni zsinat	50
Az új szentelési szertartásról	53

A marxizmus és a kommunizmus	56
Oroszország felajánlása Szűz Mária Szeplőtelen Szívének	61
A forradalom és a köztársaság	65
XIII. Leó „közeledési” politikája	67
A modernizmus lényege: a tanítás elválasztása a gyakorlattól	70
A szabadkőművesség	72
Az Egyház mint tökéletes társaság és az állam	78
<i>Ecclesia Militans</i> (küzdő Egyház)	82
A papságról és a nők pappá szentelhetőségének kérdéséről	84
A protestánsok áldoztatásának botrányáról	89
A küszöbön álló ifjúsági szinódusról, a pán-amazóniai szinódusról és a papi cölibátusról	92
Európa bevándorlási problémája	100
A liturgiáról	103
A latin és az anyanyelv használata a liturgiában	103
A szépség szerepe a liturgiában és a belső részvétel	104
A szentmise <i>ad orientem</i> (kelet felé történő) bemutatása	106

Őexcellenciája Athanasius Schneider — a Szűz Máriáról
nevezett astanai főegyházmegye segédpüspöke

Bevezető

„Mester! Nem törődsz vele, hogy elveszünk?” (Mk 4,38)
– ébresztették Jézust a megriadt tanítványok a Genezáreti-tavon a tajtékzó hullámok közt hánykolódó bárkában.

A katolikus Egyház nehéz és rendkívüli időket él át napjainkban. Talán soha nem volt ennyire időszerű kimondani, hogy a katolikus hitben még egy pápának sincsen joga forradalmat csinálni. A drámai helyzetet azonban a katolikusok jelentős része még mindig nem ismeri fel, vagy nem veszi elég komolyan.

A tájékozatlanság egyik felelőse a média. A hivatalos katolikus médiumok jellemzően inkább palástolják a nyilvánvaló problémákat. A kínos részleteket egyszerűen nem hozzák le a hírek között, vagy szépítik, átírják a valóságot. Az anomáliákat azonban nemcsak elkendőzik, hanem alkalmasint védelmükbe is veszik, és még az is előfordul, hogy a hamis tanokat meggyőződéssel propagálják. A világi média pedig vígan társul ehhez: a tradíciótól való elszakadást, az elvilágiasodást, a tanítás megváltoztatását, „modernizálását” a világ ujjongva ünnepli, és minden ártó jelenséget főcímekben közvetít.

Tény az is, hogy sok katolikus híján van az elégséges ismereteknek, vagy ami még ennél is rosszabb, nem törődik a hitével. A modernizmus vallásossága szubjektivista, emocionalista, a hitet és az értelmet szétválasztó, végső soron agnosztikus hozzáállásra nevel, amelyben a hit igazságai és követelményei elsikkadnak, és a szubjektív érzéseknek, valamint a világ éppen uralkodó ideológiájának adják át a helyüket. Ezért – bár a modernizmus eretnekségének tüneteit már a legeldugottabb plébánián is érzékeltetni lehet – nagyon sokan nem veszik észre a rendellenességeket. Sok katolikus, sőt jó néhány pap és püspök is közönnyel vagy olykor helyesléssel reagál, és csak akkor háborodik fel, ha valaki megpróbálja kimozdítani a komfortzónájából.

A hívek tudatlanságának legfájóbb oka a bíborosok, a püspökök és a papok többségének mély hallgatása. Rendszerint csak a kevés kritikus és a pápa kritikátlan tisztelői szólnak meg, akik a Szentatya nyilvánvalóan téves döntéseit is védelmükbe veszik.¹ A némaság magyarázata egyénenként változó: lehet a „paradigmaváltást” üdvözlő egyetértés,

¹ A szentszéki sajtóhivatal angol nyelvi médiafelelőse, Thomas Rosica atya szerint „*Ferenc pápa akkor szegi meg a katolikus hagyományokat, amikor csak akarja, mivel ő »mentes a rendetlen kötődésektől«.* Egyházunk valóban új szakaszba lépett: ennek az első jezsuita pápának a megjelenésével nyíltan egyetlen személy uralkodik felette, és nem pusztán a Szentírás tekintélye vagy az [Egyház] – a hagyományra és a Szentírásra visszavezethető – előírásai számítanak.”
Forrás: <http://saltandlighttv.org/blogfeed/getpost.php?id=72516>

a tudás és a tájékozottság elégtelenségéből fakadó nyugalom vagy éppen zavarodottság, a karrier- és pozícióféltésből származó egyéni érdekek, az ellentmondásoktól szenvedő tanácsstalanság, de a fásult közöny és a félelem is. Az eredmény azonban ugyanaz: az igehirdetés és a lelkipásztorkodás csatornáin csak a legritkábban szembesülnek a hívek a valós helyzettel. Így aztán nincsenek kellően motiválva sem az imádságra, sem a böjtre, sem az engesztelésre önmaguk és a világ üdvösségeért. A magukra hagyott katolikusok pástör nélküli juhok, akik teljes joggal és érthető módon örömmel fogadják, ha találnak olyan főpapot, akár az USA-ban, akár Guineában, akár Kazahsztánban, aki tiszta és igaz katolikus iránymutatást ad számukra.

Hogy a Kedves Olvasó jobban megértse, miért és miről kérdezem Athanasius Schneider püspök urat a következő beszélgetésben, be kell mutatnom, hol tartunk.

Krisztus földi helytartója fölött Istenen kívül senki sem ítélezhet. Egy pápa hivatalosan csak saját maga vagy utódja által revideálható.² A tanítás tartalma azonban objektíven megítélhető, kérdéseket pedig bárki feltehet. A tévtant nevének nevezni, attól elhatárolódni kötelesség. Továbbá, ha a pápa nem a hit őrzőjeként, hanem önkényuraként vi-

² A bíborosok formális korrekciója sem lehet több, mint nyomatékos jelzés a pápának, hogy minden jel szerint téves vagy félreérthető kijelentést tett. A téves vagy félreérthető pápai tanítás hivatalos javítását magának a pápának kell megtennie.

selkedik, ha a személy és a hivatal káros konfliktusba kerül egymással, ha a lelkipásztorkodás elválik a dogmatikus hittartalomtól, és a relativizmusnak és a szituációs etikának adja át a helyét, akkor cselekednünk kell.

Ferenc pápa a megigazulástól és a keresztségtől függetlenül használja az istengyermekség fogalmát, profanizálja a hit, a szeretet és a béke jelentését, a vallások egyenértékűségét sugallja,³ és szentáldozáshoz engedí az elvált és új kapcsolatban élő házasságtörőket⁴. Átértelmezi a nagycsütörtöki lábmosás szertartását,⁵ Luthert és szándékait méltatja,⁶ engedélyezi a katolikus házastárssal rendelkező

³ Mindezekre jó példa Ferenc pápa 2016 januárjában megjelentetett videóüzenete, amelyben a katekizmussal összeegyeztethetetlen, a szabadkőműves tanokra kísértetiesen emlékeztető szinkretista felfogás jelenik meg.

⁴ Ferenc pápa *Amoris Laetitia* kezdetű apostoli buzdítása a hivatalos értelmezés szerint lehetővé tette, hogy az érvényes szentségi házasságból kilépett, majd polgári úton újraházasodott párok szexuális önmegtartóztatás nélkül is szentáldozáshoz járulhassanak. Az AL engedménye sérti a házasság, a szentgyónás és a szentáldozás szentségét.

⁵ Ferenc pápa nagycsütörtökön immár rendszeresen és kizárólag világi férfiak és nők lábát mossa meg, és nemcsak katolikusokét, hanem – amire eddig példát láttunk – hindu és muszlim személyekét is. Ez a gyakorlat a legújabb szertartásrendnek sem felel meg, melyet maga a pápa adott ki 2016. január 6-án. Ferenc pápa ezzel lényegesen módosítja a lábmosás teológiai jelentését: megszünteti annak eredeti szoros kapcsolatát az egyházi rend alapításával és az apostoli küldetéssel.

⁶ Ferenc pápa szerint „Luther Márton szándékai nem voltak tévesek”,

protestánsok szentáldozását,⁷ megtűri a homoszexuális propagandát,⁸ a hagyománnyal ellenkező tanítást helyeztet el a katekizmusba.⁹ Mindeközben nem kíván válaszolni a hozzá tanbeli kérdéseket intéző bíborosok, püspökök,

csak „*talán bizonyos módszerek nem voltak helyesek*”. Luther Márton „*reformátor volt*”, aki „*orvosságot készített az Egyháznak*”. A kiközösített Luther – Melanchtonnal együtt a kereszt lábánál térdeplő pozícióban ábrázolva – vatikáni emlékbélyeget kap, a Szent-szék hivatalosan az „*evangélium tanújának*” tekinti. Ferenc pápa a lutheránus közösségeket „*egyházaknak*” nevezi.

⁷ Németországban jelenleg 10 egyházmegye van, ahol a püspök hivatalosan engedélyezi protestáns házastársak áldoztatását. Marx bíboros és a német püspöki konferencia kezdeményezését Ferenc pápa személyesen hagyta jóvá.

⁸ Ferenc pápa több olyan személyt is magas hivatalban tart, aki a homoszexualitást nyíltan propagálja. A Szentatya a homoszexualitással kapcsolatban téves és félreérthető kijelentéseket tesz. 2017 karácsonyán homoerotikus betlehemi szoborcsoport került a Szent Péter térre, egyes bíborosok és püspökök nyíltan támogatják a homoszexuális kapcsolatok megáldását, a Családok IX. Világtalálkozóján Dublinban színpadra léphet az LGBT propaganda, továbbá jelenleg is zajlik a McCarrick-botrány, amelyben Viganò érsek vallomására alapozva 30 amerikai püspök, köztük a konferenciát vezető DiNardo bíboros kéri Ferenc pápa szerepének tisztázását.

⁹ Ferenc pápa 2018. augusztus 2-ai hatállyal átírta a Katolikus Egyház Katekizmusának 2267. pontját, amely az Egyház halálbüntetéséről szóló tanítását közli. A Katekizmus új pontjába foglalt tanítás ellentmond az Egyház eddigi tanításának, amely megfelelő körülmények között, a közösségi önvédelem szándékával erkölcsileg megengedhetőnek mondta ki a halálbüntetés alkalmazását. Az átírás nemcsak tárgyában, hanem precedens volta miatt is jelentős.

papok és laikusok kérdéseire, kéréseire.¹⁰ Az anomáliák e korántsem teljes listája¹¹ csupán illusztrációja annak a súlyos, elsősorban hitbeli válságnak, amelynek a zűrzavarában ma élünk.

Fontos hangsúlyozni, hogy a pápa felelőssége ugyan döntő, de nem kizárólagos, mint ahogy a jelen pontifikátus sem önmagától olyan, amilyen, hanem egy krónikus válság következménye. A baj tehát még annál is sokkal na-

¹⁰ Ferenc pápa elutasít minden párbeszédet az *Amoris Laetitia* érdemi kritikusaival. Lassan két éve nem válaszol Walter Brandmüller, Raymond Burke, Carlo Caffarra† és Joachim Meisner† bíborosok 2016. szeptember 19-én feltett kérdéseire (Dubia), egyebek mellett nem válaszol a papok csoportja által 2017. szeptember 23-án kiadott Gyermeki Korrekcióra (Correctio Filialis) sem, továbbá válasz nélkül hagyja a kazahsztáni püspökök 2017. december 31-én kiadott Nyilatkozatát. A Dubia bíborosok másfél évvel ezelőtt kihallgatási kérelmet is benyújtottak, de Ferenc pápa arra sem válaszol.

¹¹ Ferenc pápa a politika terén is furcsán viselkedik. A migránsok, a menekültek és a bevándorlók jogait és a befogadás kötelességét gyakran hirdeti, de mintha nem tudna a törvénytelen beözönlés következményeiről és az iszlám integrálhatatlanságáról. Az illegális bevándorlás fenyegető veszélyére, Európa iszlám megszállására és térnyerésére a pápa nem figyelmezteti a közvéleményt, továbbá a migránsok kötelességeiről (pl. törvénytisztelet) és a célországok önvédelmi jogairól sem beszél. Végeredményben az illegális, erőszakos beáramlás és az iszlám aggasztó térnyerése elleni védekezésben erre a pápára nem lehet számítani. Retorikája egyértelműen a balliberális politikusoknak kedvez, akik előszeretettel hivatkoznak is rá az illegális migráció kapcsán.

gyobb és mélyebb, mint amilyennek első ránézésre tűnhet. S mivel az ellenség már gyökeret eresztett a hierarchia legfelsőbb köreibben, ezért a kialakult helyzet a hívő katolikusok részéről elszánt önvédelmet tesz szükségessé. Tudatában kell lennünk annak, hogy a „*Sátán gonoszsága és cselvetése*”¹² az örök üdvösségünket akarja elveszejteni.

Első teendőnk a még elszántabb hitélet, elsősorban az imádság, a böjt és az engesztelés.¹³ A jelen megpróbáltatások, amelyek lassan mindnyájunkat válaszut elé állítanak, meg kell, hogy erősítsenek bennünket a teljes és csorbítatlan hitletéteményhez (*depositum fidei*) való ragaszkodásban. Tennünk kell azért, hogy ne váljunk a megtévesztés és a hamis tanítás áldozatává. Ehhez az imádság és a szentségek vétele mellett főpapi tanításra, iránymutatásra és buzdításra is szükségünk van. Ezért fordulok Athanasius Schneider püspök úrhoz, és kérem ismét arra,¹⁴ hogy a sokakat érdeklő aktuális kérdések mentén világítsa meg számunkra az Egyház és a világ mostani helyzetét.

¹² „*nequitiam et insidias diaboli*” – XIII. Leó Szent Mihály-invokációjából

¹³ Vö. „*Ez a fajzat nem üzhető ki másképp, csak imádsággal és böjttel.*” Mk 9,28.

¹⁴ Első nyilvános beszélgetésünkre 2016 márciusában került sor, amikor meghívásomra Schneider püspök atya Magyarországra látogatott. A püspök úr előadásait, a Laetare vasárnapján bemutatott pontifikális szentmiséjének homíliáját, valamint a vele készített exkluzív interjút a REGNUM EUCHARISTICUM című

Püspök atya jelenlétében, szavait hallgatva eltölt a remény és bizonyosság, hogy az Úr Jézus, kinek parancsára a tanítványok hajóba szálltak, és akikkel a vihar közepette is mindvégig együtt volt, az Egyház hajójában is szüntelenül velünk van. Az Úr közelében mindig biztonságban vagyunk, aki a történelem viharos tengerének is igazi és abszolút ura. Jézus Krisztus az Egyház feje, akinek hatalmában áll, hogy az emberileg nézve már-már megoldhatatlan vészhelyzetből kimenekítsen minket.

Athanasius Schneider püspök atya bölcs, igaz és tiszta szavai adjanak erőt, világosságot és bátorságot minden kedves Olvasónak!

Az Úr Jézus fölkelt, és lecsendesítette a vihart. Majd a tanítványokhoz fordult, és így szólt: „*Miért vagytok gyávák? Még mindig nincs hitetek?*” (Mk 4,40)

Budapest, 2018. augusztus 21.

Fülep Dániel
teológus

magyar-angol nyelvű kötet tartalmazza. Elektronikus könyvváltozat: <http://mek.oszk.hu/15500/15547/15547.pdf>.

KATOLIKUS EGYHÁZ, MERRE TARTASZ?

Öexcellenciája

ATHANASIVS SCHNEIDERREL

a Szűz Máriáról nevezett astanai főegyházmegye
segédpüspökével beszélget Fülep Dániel teológus

Kazahsztán, Astana, 2018. július

Fülep: Excellenciás püspök atya! Megtisztelő meghívásának eleget téve, nagy örömmel, érdeklődéssel és nyitott szívvel érkeztem ide, az astanai főegyházmegyébe püspök atyához. A 2016-os emlékezetes magyarországi látogatásának eleven emlékezetével a szívemben,¹⁵ tisztelettel és szeretettel nyújtom át sokak szívélyes köszöntését és imáját Közép-Európából. Kérem, engedje meg, hogy ezúttal is kérhessek iránymutatást, felvilágosítást néhány aktuális kérdésben.

¹⁵ Athanasius Schneider püspök a sümegi Newman Központ meghívására 2016. március 4–6. között tartott előadásokat és mutatott be Laetare vasárnapján pontifikális szentmisét *usus antiquior* szerint Magyarországon.

Benedek pápa és a *Dominus est*

Fülep: *Dominus est* [Az Úr az]¹⁶ című híres műve nagy-szerű martirológiai és patológiai tanúságtétel arról, hogy a térdelve és nyelvre áldozás a Szentség vételének legmél-több módja a katolikus egyházban. Kevesen tudják, hogy a könyv kéziratát elvitte az Eucharisziával foglalkozó 2005-ös szinódusra,¹⁷ amelyen auditorként Ön is részt vett, és hogy a könyv magára XVI. Benedek pápára is ha-tást gyakorolt.

¹⁶ A püspök atya *Dominus est* [Az Úr az] című könyve 2008 tava-szán jelent meg, elsőként a szentszéki könyvkiadó gondozásában olaszul (Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2008). Ha-marosan angolra, németre, észtre, litvánra, lengyelre, magyarra és kínaira is lefordították. A könyv martirológiai és patológiai bizonyíték és tanúságtétel a katolikus egyház ősi szentáldozási gya-korlata és alapelve mellett, amely szerint a Szentség kiszolgáltatása és vétele elválaszthatatlan az Úr imádatától. A térdelve és nyelvre áldozás az Oltáriszentség vételének a legméltyebb módja, amelyben a vétel és az imádat összekapcsolódik. A kézbe áldoztatás általá-nosan elterjedt modern gyakorlata a valóságos jelenlétet tagadó kálvinista úrvacsoraosztással rokon.

¹⁷ A II. János Pál pápa által meghirdetett *Eucharisztia évét* a 48. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus nyitotta meg, melyet a mexikói Guadalajarában tartottak 2004. október 10–17. között,

Schneider püspök úr: Az Eucharisziával foglalkozó 2005-ös püspöki szinóduson, amelyen auditorként vettem részt, a szentáldozás mikéntje, valamint a kézbe áldozás problémája is napirendre került. Akkoriban a *Dominus est* című könyvemen dolgoztam. A szinódus alatt a Szentatya, Benedek pápa rövid kihallgatáson fogadott, ahol elmondtam, hogy nyugtalanít a kézbe áldozás gyakorlata. Megtudtam a pápától, hogy más püspökök is beszéltek neki a problémáról. Ekkor így szóltam: „Szentatya, írtam egy könyvet a témáról. Nálam van a kézírata. Nem érdekelné?” „Igen, adja oda, kérem” – válaszolta. Sajnos azonban elfelejtettem magammal vinni a kihallgatásra, ezért így szóltam a Szentatyához: „Bocsásson meg, kérem, elfelejtettem magammal hozni a szöveget!”

és a 2005. október 2–29. között rendezett XI. Általános Püspöki Szinódus zárta le. A szinódus témáját még II. János Pál pápa választotta: „Az Eucharisztia az Egyház életének és küldetésének forrása és csúcsa”.

A szinódus után adta közre XVI. Benedek pápa a *Sacramentum Caritatis* kezdetű apostoli buzdítását, melyben összefoglalta a Püspöki Szinódus utolsó közgyűlésén született reflexiókat és javaslatokat – a *Lineamentától* [Témavázlat] a *Propositiones*ig [Javaslatok], figyelembe véve az *Instrumentum laboris*t [Megtárgyalandó anyag], a *Relationes ante et post disceptationem*et [Beszámolók a vita előtt és után], valamint a Szinódusi Atyák, a megfigyelők és a delegált testvérek hozzászólásait is –, hogy meghatározza, milyen új eucharisztikus kezdeményezéseket és buzgóságot kell kibontakoztatni az Egyházban. (vö. SC 5)

A pápa így válaszolt: „*Semmi baj! Adja oda holnap a titkáromnak.*” Gondviselészerűnek tartom, hogy megfelelkeztem a szövegről, mivel így este még egy kísérőlevelet is tudtam írni hozzá. Ezt a levelet írtam, melyben egy konkrét kérést is intéztem a pápához: „*Szentséges Atya, Jézus Krisztus nevében esedezem Önhöz, hogy többet ne áldoztasson kézbe, hanem csak akkor áldoztassa meg a híveket, ha térdelnek, és csak a nyelvükre.*”¹⁸ Ezt kértem tőle, majd másnap odaadtam a titkárnak a jövőbeli könyvem kéziratát és a kísérőlevelet.

Fülep: Milyen hatással volt a könyv Benedek pápára?

Schneider püspök úr: Néhány hét múlva kaptam egy levelet. Ez állt a borítón: „*Személyes és bizalmas*”. Mikor ezt láttam, lelkemben rögtön éreztem, hogy ez lesz Benedek pápa válasza a levelemre. Mikor felbontottam a levelet, XVI. Benedek pápa szavait olvastam: „*Az érvei meggyőztek. De mint Ön is tudja, erős csoportok vannak az Egyházban, amelyek nem engedik, hogy azt tegyem, amit*

¹⁸ Az általános szabály ma is az, hogy a híveknek térdelve kell szentáldozáshoz járulniuk, és a nyelvükre kell fogadniuk az Oltáriszentséget (vö. RS 90). A kézbe áldoztatás engedmény (*indultum*), amelyet VI. Pál pápa alatt engedélyezett a Szentszék meghatározott feltételek mellett (az Istentiszteleti Kongregáció 1969. május 29-én közzétett *Memoriale Domini* kezdetű instrukciója az áldoztatás helyes módjáról. AAS LXI (1969) 541–547).

kér tőlem.” Majd a helyzet ismertetése után áldását adta rám. Őszintén szólva nem gondoltam, hogy a pápa meg fogja tenni, amire kértem. Aztán, néhány évvel később, 2008 elején megjelent a *Dominus est* (Az Úr az!) című könyvem a Vatikán kiadójánál olaszul. Néhány hónapra rá, 2008 Űrnapján¹⁹ XVI. Benedek pápa megtette, amit kértem tőle, és ezen pápasága egész hátralevő idejében sem változtatott²⁰. Ettől a naptól kezdve XVI. Benedek pápa kizárólag így áldoztatott: az embereknek le kellett térdelniük egy térdeplőre, és közvetlenül a nyelvükre kellett fogadniuk az Oltáriszentséget. Nem gondoltam, hogy megteszi. Mikor néhány nappal később egy liturgikus honlapon egy-két képet láttam róla, nem hittem a szememnek. Kimondhatatlanul boldog voltam. A képek alatt azt olvastam, hogy Benedek pápa mostantól csak így fog áldoztatni.²¹ Olyan boldog voltam, hogy fogtam

¹⁹ 2008. május 22., csütörtök

²⁰ 2013. február 11-én XVI. Benedek pápa váratlanul bejelentette a pápai hivatalról történő lemondását a bíborosi tanács előtt (fogyatkozó erejére hivatkozva), melynek következtében „2013. február 28-án este 8 órakor Róma és Szent Péter püspöki széke megürül, és az arra jogosultaknak új főpapválasztó konklávé kell összehívniuk”.

²¹ A 2008. június 14–15-ig tartó apuliai látogatása során XVI. Benedek pápa Leucában celebrált főpapi miséjén kizárólag nyelvre áldoztatta meg a híveket, akiknek imázsámklyon kellett térdelniük. Ettől a naptól fogva a Szentatya következetesen példát mutat az áldoztatás legméltóbb formájáról. A pápa szertartásmestere, Guido Marini prelátus az *L'Osservatore Romano* nevű újságnak adott

magam, letérdeltem a számítógépem előtt, és elimádkoztam a *Te Deumot*. Pár héttel később Rómában jártam, és részt vettem az általános kihallgatáson. A kihallgatás végén odamentem Benedek pápához²², hogy üdvözljem. Szó szerint ezt mondtam neki: „Szentséges Atya, Isten jutalmazza meg Önt az Úrnapján történt csodáért!” Rögtön tudta, mire célzok. Így válaszolt: „Igen, helyénvalóbb nyelvre áldoztatni, a híveknek pedig térdelniük kell.” Mély lelki öröm töltött el. Nem azért éreztem ezt a mély lelki örömet, mert az én elképzeléseim valósultak meg, hanem az Úr miatt, akinek joga van a legteljesebb védelemhez, és

2008. június 25-i interjújában kijelentette, hogy a jövőben a pápa által addig is több ízben gyakorolt áldoztatási mód lesz a pápai misék szabályos formája, vagyis a híveknek térdelve és nyelvre kell fogadniuk az Oltáriszentséget. Guido Marini a következőket mondta: „Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a kézbe áldoztatás jogilag ma is kivételes engedélyhez van kötve, melyet csak bizonyos püspöki konferenciák püspökei kaptak meg. A pápa eljárása arra szolgál, hogy az egész Egyház számára érvényes általános szabály törvényi erejét nyomatékosítsa.”

²² Joseph Ratzinger bíboros mondja: „A szentáldozás csak akkor éri el igazi mélységét, ha az imádás hordozza és veszi körül” (*Der Geist der Liturgie. Eine Einführung*, Freiburg 2002, 78. old., magyarul: *A liturgia szelleme*, Szent István Társulat, Budapest, 2004). A *Sacramentum caritatis* kezdetű apostoli buzdításban XVI. Benedek pápa így tanít a szentáldozásról: „Magunkhoz venni a szent Eucharishtiát azt jelenti, hogy önmagunkat az imádás állapotába helyezzük Azzal szemben, Akit magunkhoz veszünk” (SC 66).

ahhoz, hogy külsőleg is a legtökéletesebb imádatban és hódolatban részesüljön, ez pedig a térdelve és nyelve áldozás hagyományos módja.

Fülep: Mondhatjuk azt, hogy Benedek pápa a *Dominus est* hatására köteleződött el végleg az Egyház számára ma is általánosan érvényes áldoztatási szabály mintaadó gyakorlása mellett?

Schneider püspök úr: A közvetlen ok-okozati összefüggésben nem vagyok biztos, de az eredmény mindenképpen ez volt. Nem tudom, hogy a levelem miatt tette-e, vagy azért, mert mások is kérték erre. Engem mindenestre mélységes öröm töltött el.

Fülep: A 2005-ös eucharisztikus szinóduson protestáns megfigyelők is voltak.²³ Excellenciádnak volt egy fájdalmasan emlékezetes találkozása egy norvég lutheránus „püspökkel”...

²³ Az új évezred eme második szinódusán, a világ 118 országából 256 szinódusi atya gyűlt össze, köztük 55 bíboros, 8 pátriárka, 82 érsek, 123 püspök, 36 püspöki konferencia elnöke és 12 szerzetes, továbbá a keleti katolikus egyházak 12 képviselője.

Schneider püspök úr: Az ökumenikus küldöttség mellett ültem, akik között volt egy evangélikus püspök is Norvégiából. A kávészünetben egy kicsit elbeszélgettünk egymással, és megkérdeztem, hogyan veszik az evangélikusok az úrvacsorát. Azt mondta, hogy úgy tíz évvel ezelőttig szinte mindenki térdelve és nyelvre fogadta az úrvacsorát, ma már azonban más a szokás. Megkérdeztem, miként változtatták meg az úrvacsora szertartását. *„Ma már állva és kézbe fogadjuk az úrvacsorát.”* Érdeklődtem, miért változtatták meg a rítust. Szó szerint ezt mondta: *„Katolikus testvéreink példáját követtük.”*

Az érvénytelen pápaválasztás lehetőségéről

IV. Pál pápa bullája

Fülep: IV. Pál pápa²⁴ 1559. február 15-én bocsátotta ki a *Cum ex apostolatus officio* kezdetű bulláját. Ebben többek között egyértelműen (explicit) érvénytelennek nyilvánított minden olyan pápaválasztást, amely olyan embert emelne Szent Péter trónjára, aki – még ha csak egyszer és átmenetileg is – eretnekségbe vagy skizmába esett, és eltávolodott az Egyháztól. Ennek a rendelkezésnek „örökké érvényben kell maradnia”. A katolikus hittől elpártolókat, a hitehagyottakat és a szakadókat teljes hivatalvesztéssel és egyéb súlyos büntetésekkel sújtja, támogatóikra pedig *eo ipso* kiközösítést mond ki. IV. Pál egyértelmű szándéka volt a szent hierarchiának – és különösképpen a pápai hivatalnak – a protestánsok tévtanaitól való teljes távoltartása, a híveknek a romlástól és kárhozattól való megvé-

²⁴ *Giampietro Caraffa* (1476–1559) IV. Pál pápa néven lett II. Marcell utóda. Agg kora ellenére pápaságának egész időszakában (1555–1559) eltökélten küzdött a reformokért (a visszaélések megszüntetéséért), valamint a protestantizmus terjedése és az Egyházba való beszivárgása ellen.

dése.²⁵ Ez a bulla soha nem lett visszavonva, sőt egyes elemei a legújabb pápai és kánonjogi rendelkezésekben is²⁶ megjelennek. Hogyan értelmezzük ezt a dokumentumot helyesen az Egyház mai helyzetében?

Schneider püspök úr: Van néhány egyházfegyelmi előírás és pápai bulla, amelyet kifejezetten soha nem vontak vissza, mégsem érvényes többé az Egyházban. Nincs mindig szükség arra, hogy egy adott előírást visszavonjanak. Az idő múlásával és az új törvények életbe lépésével a régebbiek elavulnak, és érvényüket veszítik. Nem ismerem jól ezt a pápai bullát. Az Egyházi Törvénykönyv szerint a pápajelöltnek megkeresztelt katolikus férfinak kell lennie.²⁷ Még világi ember is választható pápának, papnak vagy bíborosnak sem kell lennie. Az alapvető követelmény az, hogy katolikus legyen, vagyis nem lehet eretnek. Ez a szövegösszefüggésből teljesen egyértelműen kiderül.

²⁵ „Soha nem szabad megtörténnie, hogy a pusztulásnak azon borzalmát, amelyet Dániel próféta jövendölt meg, a szent helyen lássuk. Ezért arra vágyunk, amennyire erre hivatalunknál fogva Isten segítségével képesek vagyunk, hogy a rókákat, akik az Úr szőlőjét fel akarják dúlni, megfoghjuk, és a farkasokat a juhok aklától távol tartsuk, nehogy ugatni képtelen néma kutyáknak tűnjünk, és a rossz bérlőkkel együtt mi is elpusztuljunk, végül pedig a béresekhez hasonlítsanak bennünket.” Forrás: <http://www.todayscatholicworld.com/cum-ex-apostolatus-officio.pdf>

²⁶ Vö. II. János Pál: *Universi dominici gregis*, 1996, AAS 88 (1996) 305–343; CIC 332; 1024; 1025; 1031 stb.

²⁷ Vö. CIC 332; 1024; 1025.

A pápajelöltnek katolikusnak kell lennie. Nem lehet olyasvalaki, aki csak félig vagy harmadrészt katolikus. Teljesen katolikusnak kell lennie, aki az egész katolikus hitet vallja.

A szentgalleni „maffia”

Fülep: Godfried Danneels bíboros, Brüsszel nyugalmazott érseke 2013. szeptember 23-án tévékamerák előtt bevallotta, hogy tagja volt annak az egyházon belül működő titkos csoportnak, amely azon dolgozott, hogy elmozdítsa XVI. Benedek pápát. *„A társaságnak az volt a célja, hogy Karol Wojtyła halála után Bergoglio kerüljön az egyház élére.”*²⁸ A bíboros elmondta, hogy 1996–2006 között vitathatatlanul létezett a szentgalleni maffia,²⁹ és számos tagja volt³⁰, 2013-ban pedig újra aktivizálódott. II. János Pál 1996-os rendelkezése szerint kiközösítéssel jár minden kényszerítő erejű szervezkedés és egyezkedés a pápaválasztásra vo-

²⁸ <https://nieuws.vtm.be/binnenland/159605-danneels-zat-soort-maffiaclub>

²⁹ Danneels bíboros így ír erről: *„A szentgalleni csoport kissé fellengzős név. Mi inkább így hívtuk magunkat, a csoportunkat: a »maffia«.*” In: <https://nieuws.vtm.be/binnenland/159605-danneels-zat-soort-maffiaclub>

³⁰ A titkos csoport állítólagos tagjai a következők voltak: Godfried Danneels belga bíboros, Adriaan Van Luyn holland püspök, Walter Kasper és Karl Lehmann német bíborosok, Achille Silvestrini olasz bíboros és Cormac Murphy-O'Connor angol bíboros.

natkozóan,³¹ továbbá tilos a pápa életében minden titkos megbeszélés az utód megválasztásáról.³² Mi van akkor, ha Bergoglio bíboros is tagja volt ennek a csoportnak?

Schneider püspök úr: Tudtommal régen a kiközösített bíboros is szavazhatott. A kiközösítés önmagában véve nem volt akadálya a szavazásnak, sem annak, hogy a kiközösített bíborosra szavazhassanak. Az egyházjog ugyanis csak annyit ír elő, hogy a jelöltnek megkeresztelt katolikus férfinak kell lennie. Sőt, szerintem még akkor is szavazhattak ezek a bíborosok, ha a konklávét megelőző szervezkedésük miatt automatikus kiközösítés alá estek. A választás érvényességét közvetlenül az sem érintené véleményem szerint, ha közülük választják meg a pápát. Sok ilyen eset fordult elő a történelemben, különösen a reneszánsz korban vagy az úgynevezett sötét korban, a „*saeculum obscurum*”-ban.³³ Az ilyen maffia módszer-

³¹ „A választó bíborosok ezen felül tartózkodjanak mindenféle szövetségkötéstől, megegyezéstől, ígértől és bármilyen más kötelezettségvállalástól, mely arra kényszeríthetné őket, hogy szavazatukat egyik vagy másik jelöltre adják, vagy azt megtagadják tőlük. Ha ez valóban megtörténne, még ha esküt is tettek rá, úgy határozok, hogy ez az elkötelezettség semmis és érvénytelen, és senki sem köteles az ilyesmit megtartani; és mostantól fogva *latae sententiae* kiközösítéssel fenyegetem e tilalom megszegőit.” *Universi dominici gregis*, Nr. 81., 1996, AAS 88 (1996) 305–343.

³² Uo. Nr. 79.

³³ Elsőként az olasz bíboros történész *Ceasar Baronius* nevezte a pápai erkölcstelenség időszakát „*saeculum obscurum*”-nak

rel történő választás természetesen ritka. Mielőtt például a reneszánsz korban megválasztották VI. Sándort, propagandát folytattak az érdekében. VI. Sándor³⁴ még a simonia bűnét is elkövette, mikor fizetett azért, hogy megválasszák. Mégsem tekintette senki érvénytelen pápának, és ma sem tekintjük annak. Több alkalommal előfordult az egyháztörténelemben, hogy gyanús körülmények között választottak pápát, mégsem nyilvánították a választásukat később érvénytelennek. Én ezt igen bölcs szabálynak tartom, különben ugyanis hatalmas zűrzavar keletkezne. Hogyan lehet például hitelt érdemlő módon, a jog eszközeivel bizonyítani, hogy a konklávé előtt cselszövésre került sor? Még ha el is fogadjuk a feltételezést, hogy Ferenc pápa megválasztása érvénytelen volt ezek miatt az állítólagos cselszövések miatt, most akkor is ő az igazi pápa. Az Egyház ősrégi gyakorlata szerint ugyanis az érvénytelenül megválasztott pápa is érvényessé válik, mihamar az egész Egyház *ténylegesen* elfogadja pápának. Ez pedig megtörtént akkor, amikor valamennyi választó bíboros engedelmességet fogadott neki a Sixtusi kápolnában, majd nyilvánosan a beiktatási szentmiséjén. Mindannyian nyilvánosan elfogadták, hogy ő a pápa. Minden püspök

(sötét kornak) *Annales Ecclesiastici* című művében a tizenhatodik században. A pápaság történetének ez az időszaka 904-ben, III. Szergiusz pápa trónra lépésével kezdődött, és hatvan évvel később XII. János pápa 964-ben bekövetkező halálával ért véget.

³⁴ VI. Sándor – eredeti nevén *Rodrigo Borgia* – pápasága 1492-től 1503-ig tartott.

és pap kimondja a misén a pápa nevét, ezzel pedig *ténylegesen* elfogadják a pápát. Abban a hipotetikus esetben, ha Ferenc pápa megválasztása érvénytelen lett volna, akkor az ilyen általános elfogadása *ténylegesen* orvosolja a választás elégtelenségét. Az ilyen esetben egyfajta *sanatio in radice*ről³⁵ beszélhetnénk. Igen bölcs hagyomány ez az Egyházban, hiszen elejét veszi az egyházszakadásnak, melyet oly gyakran volt kénytelen elszenvedni az Egyház, és amelynek nyomán olykor valóságos anarchia tört ki, hiszen az emberek azt sem tudták, ki az igazi pápa. Az efféle anarchiát elkerülendő, az Egyház állandónak tekinthető hagyománya szerint az érvénytelenül választott pápa is érvényes lesz, mihamar általánosan elfogadják. Igen bölcs hagyomány ez, és a józan észnek is megfelel.

Fülep: Idestova 5 év telt el Godfried Danneels bíboros nyilatkozata óta, ugyanakkor számos nyugtalanító kérdés maradt tisztázatlanul. A csoport tagjai automatikusan kiközösítés alá esnek? Bergoglio bíboros tagja volt ennek a csoportnak? Miért beszélt erről Danneels bíboros? Félt valamitől? Ijesztő, hogy senki sem tagadta aényt, és sem a Szentszék, sem a bíborosok nem szolgáltak hivatalos magyarázattal.

³⁵ Házasságjogi fogalom. „*Sanatio in radice*” (gyökeres orvoslás) az érvénytelen házasság orvoslása az Egyházi Törvénykönyv 1161 §1. pontja szerint, hogy a házasság az egyházjognak megfelelő érvényes házasság legyen.

Schneider püspök úr: Remélem, hogy az esetleges kétségek eloszlatása végett a jövőben törvénybe fogják foglalni az évszázadok során kialakult hagyományt, amely szerint az érvénytelen pápaválasztás is érvényessé válik, amennyiben az adott pápát az egész Egyház elfogadja. Így mindenki számára teljesen egyértelmű lesz a dolog. Az Egyházi Törvénykönyvbe lehetne foglalni, vagy a pápaválasztás módját szabályozó pápai dokumentum rendelkezhetne róla.

Fülep: Mások mellett Rene Gracida püspök úr³⁶ is úgy gondolja, hogy a II. János Pál által közzétett *Universi Dominici Gregis* kezdetű 1996. évi apostoli rendelkezés értelmében a „szentgalleni maffia” tevékenység egyházjogilag törvénytelennek minősül. Amennyiben ez igaz, a pápaválasztás érvényessége kérdőjeleződik meg.³⁷

Schneider püspök úr: Az efféle állítások minden alapot nélkülöznek, akárhány püspök is támogatja. Azt kell megvizsgálni, mi az Egyház általános hagyománya a felféltett érvénytelen pápaválasztással kapcsolatban.

³⁶ René Henry Gracida püspök (*1923) a Corpus Christi egyházmegye (Texas állam, USA) kiérdemesült püspöke.

³⁷ Gracida püspök úr ezt az „abyssum.org” nevű blogján írta június 2-án, de Ferencet már áprilisban ellenpápának nevezte. Gracida szerint néhány bíboros, köztük Jorge Bergoglio is, az egyházjog rendelkezéseit megszegve összeesküvést szöttek, mely a „szentgalleni maffia” néven vált ismertté, és ezért most ki vannak közösítve.

A kazahsztáni katolikus püspökök nyilatkozata az *Amoris Laetitia*val kapcsolatban

Fülep: 2017. december 31-én, a Szent Család ünnepén, a fatimai Miasszonyunk megjelenésének százéves évfordulóján a kazahsztáni katolikus püspökök nyilatkozatot adtak ki az *Amoris Laetitia*val kapcsolatban. Excellenciád minden püspököt felkért, hogy nyilvánítsa ki támogatását, vagy adjon ki hasonló tartalmú szöveget.³⁸ Ha jól tudom, csak tízen írták alá.³⁹

³⁸ A LifeSiteNews-nak adott 2018. január 15-i interjújában a kazahsztáni Astana segédpüspöke elmondta, hogy a világ összes olyan püspökének elküldték a hitvallást emailen, akinek az email címe megtalálható az *Annuario Pontifici*óban. „Most már az egyes püspökökön múlik, hogy támogatásukat nyilvánosan is kifejezzék, vagy maguk fogalmazzanak meg hasonló szöveget” – mondta Schneider püspök atya. „Az első ilyen példa az utrecht-i Eijk bíboros nyilvános válasza lehetne.” In: <https://www.lifesitenews.com/news/exclusive-athanasius-schneider-invites-worlds-bishops-to-sign-profession-of>.

³⁹ Tomash Peta érsek; Jan Pawel Lenga kérdemesült érsek; Athanasius Schneider segédpüspök, továbbá Janis Pujats kérdemesült bíboros; Carlo Maria Viganò kérdemesült érsek; Luigi Negri kérdemesült érsek; Andreas Laun kérdemesült püspök;

Schneider püspök úr: Kapcsolatba kerültem néhány püspökkel, akik nem írták alá a nyilatkozatot, a tartalmával ugyanakkor egyetértének. Bizonyos okok miatt nem voltak abban a helyzetben, hogy a nevüket nyilvánosságra hozzák.

Fülep: Személyesen két magyar püspök esetében is tapasztaltam, hogy vannak fenntartásaik az *Amoris Laetitia*val kapcsolatban, de erről legfeljebb négy szemközt beszélnek. Biztosan sokan vannak még így. Jelenleg 5507 püspöke van az Egyháznak.⁴⁰ Lehetetlennek tűnik, hogy a főpapi kollégiumból a kazahsztáni állásfoglalás 10 aláíróján és a dubia bíborosokon kívül senki más ne észlelné az AL körüli súlyos anomáliákat. Ferenc pápa azt sem nézi jó szemmel, ha kérdeznak tőle valamit, a hagyományos tanítás mellett szólókat pedig kifejezetten bünteti. Lehetséges, hogy ez a nagy csönd a félelemből fakad?

Schneider püspök úr: Igen, sok püspök fél. Nyilatkozatunk bevezetőjében sajnálatunkat fejeztük ki afölött, hogy az AL különböző szintű értelmezései lehetővé teszik az elvált újraházasodottak szentáldozását, és hogy ezen előírások sajnos az Egyház legfelsőbb szintjének jóváhagyását is megkapták, ezzel pedig ki nem mondva Ferenc pápát

Elmar Fischer kiérdemesült püspök; Rene Henry Gracida kiérdemesült püspök; Marian Eleganti segédpüspök.

⁴⁰ <http://www.catholic-hierarchy.org/bishop/ll.html>

bíráltuk, aki jóváhagyta a buenos airesi térség püspökei által meghatározott normákat.⁴¹ Talán ez a megfogalmazás is közrejátszott abban, hogy bizonyos püspökök nem merték aláírni a Nyilatkozatot. Attól féltek ugyanis, hogy a pápa kritikusaiknak fogják nevezni őket. Szerintem jó néhány püspök akkor sem merete volna aláírni, ha nem tettünk volna célzást az Egyház legfelsőbb szintjére, hiszen az efféle tett a közvélemény szerint a pápa bírálatának minősül. Ezek a püspökök a látszatát is el akarták kerülni annak, hogy kritizálják a pápát. Úgy gondolom, hogy ez sajnos nem az a magatartás, amelyet egy püspöktől elvárhatunk, akit nemcsak az isteni törvény, hanem az Egyház törvénye is a hit tanítójának nevez. A püspökök nem alkalmazottai, hanem testvérei a pápának. Amennyiben a lelkiismerete arra indítja, a pápa testvérének meg kell tudni mondani neki, hogy a magatartásában van valami, ami rombolja a hit épségét, vagy hogy megtűr valamilyen visszaélést, amely egy nagyon fontos kérdésben ellentmond az Egyház állandó tanításának és gyakorlatának,

⁴¹ Ferenc pápa kijelentette, hogy az argentin püspöki konferencia buenos airesi térségért felelős megbízottjának küldött 2016. szeptember 5-i magánlevele és a térség püspökeinek az *Amoris Laetitia*hoz fűzött magyarázata „részét képezi az Egyház tanítóhivatali megnyilatkozásainak” (AAS 108 (2016) 1071–1074). Minden kétségt kizáróan biztosnak mondhatjuk tehát, hogy Ferenc pápa *Amoris Laetitia* kezdetű apostoli buzdítása lehetővé tette, hogy az elvált újraraházasodottak nemi önmegtartóztatás nélkül is szentálódáshoz járuljanak.

például a szentségekkel, a házasság felbonthatatlanságával és az Eucharisztia méltóságával kapcsolatban. Úgy gondolom, hogy az ilyen esetekben a püspöknek nyíltan és persze a teljes tisztelet hangján kell beszélnie, sőt kérnie kell, hogy a pápa vessen véget a bizonyos értelemben általa is támogatott visszaélésnek. Meggyőződésem, hogy a püspökök efféle magatartása a pápával szemben teljesen helyénvaló. Sajnos az Egyházat még nem ez a légkör jellemzi. Remélem, hogy a jövőben az Egyházi Törvénykönyv rendelkezni fog arról, hogy valóban kivételesnek mondható helyzetekben, amikor a pápa szavai, tettei és mulasztásai bizonyos értelemben ellentmondanak az Egyház állandó tanításának, vagy gyengítik azt, a püspököknek nemcsak joguk, hanem kötelességük is tiszteletteljes módon testvéri figyelmeztetésben részesíteni a pápát négy szemközt vagy – ha szükséges – nyilvánosan. Úgy gondolom, hogy mindezt az Egyházi Törvénykönyvben is rögzíteni kell. Az efféle kánonjogi norma az Egyházban uralkodó egész légkört meg fogja változtatni, aminek nemcsak az egész Egyház látná hasznát, hanem magát a pápát is nagymértékben segítené, aki nem tenne olyan dolgokat, amelyek zavart keltenek a tanítás és a szentségi gyakorlat terén. Természetesen nagyon körültekintően kell fogalmazni, és a tanítás, illetve a szentségi gyakorlat azon kérdéseire kell szorítkozni, amelyeket az egész Egyház mindig is vallott, illetve megtartott.

„Katolikus egyház, merre tartasz?” című konferencia (Róma, 2018. április 7.)

Fülep: Raymond Burke, Walter Brandmüller és Joseph Zen bíboros és Excellenciád voltak a vezérszónokai annak a konferenciának, amelyet 2018. április 7-én rendeztek Rómában. A „Katolikus egyház, merre tartasz?” című konferencia nyilatkozatot adott ki, melyben Ferenc pápa *Amoris Laetitia* kezdetű, a családdal foglalkozó apostoli buzdításának „ellentmondásos értelmezéseit”, valamint a tanítás és a lelkipásztori gyakorlat ennek nyomán jelentkező zavarát mutatták be.⁴² A konferenciát nagy nemzetközi érdeklődés kísérte. Milyen volt az összejövetel atmoszférája, hangulata?

Schneider püspök úr: Nagyon jónak találtam a légkört. Jóval több résztvevő volt, mint amire számítottunk. Egyetlen ülőhely sem maradt a teremben. Úgy hallottam, hogy több mint négyszázan jöttek el. Családias lég-

⁴² A Carlo Caffarra Bíboros Barátai által szervezett konferencia a szeptemberben meghalt kiérdemesült bolognai érsek egyik utolsó kívánsága volt. In: <http://www.ncregister.com/blog/edward-pentin/declaration-of-faith-released-defending-church-teaching>.

kör volt, olyan családé, ahol mindenki tudatában van az őket fenyegető veszélynek. Olyan volt, mint amikor egy család tagjai összejönnek, a kicsiktől kezdve az öregekig. Mindenki érezte, hogy felelős az Egyházért, és mindenkit nyugtalanított a jelenlegi helyzet. Ugyanakkor öröm töltött el minket, mivel a résztvevők többsége világi volt, akik látták, hogy pásztoraik nem hagyják magukra őket, hiszen két bíboros (Brandmüller és Burke bíboros) és egy püspök (jómagam) is jelen volt, Zen bíboros pedig videóüzenetben fordult a megjelentekhez. Egyfelől tehát a vigasztalás, az öröm és a családi összetartozás légkörét tapasztaltam, ugyanakkor a kérdésekből és az előadásokból az is egyértelműen kirajzolódott, hogy az emberek tudatában vannak annak a hatalmas zűrzavarnak, amely ma az Egyházat jellemzi. Ezek az egyszerű, jó emberek csak úgy szomjaztak a világos tanítás után. Ez volt a benyomásom.

Brandmüller bíboros

Fülep: A konferencia első előadója Brandmüller bíboros volt, aki Boldog John Henry Newman „*Konzultáció a hívekkel doktrinális kérdésekben*” című, 1859-ben írt értekezése kapcsán a világi hívek hitérzékének (*sensus fidei*) helyes értelméről beszélt. A mostani tanbeli zűrzavarban ez különösen aktuális téma. Miben ragadható meg Newman tanításának fő tanulsága?

Schneider püspök úr: Brandmüller bíboros többször is idézte *John Henry Newman* bíborost, aki a 4. századi egyház helyzetét kutatta, amikor a nagy ariánus válság ásta alá az Egyház egységét. John Henry Newman bíboros a következő – azóta híressé vált – mondatot fogalmazta meg: „*A 4. században nem annyira a tanító egyház (ecclesia docens), mint inkább a tanuló egyház (ecclesia docta) mentette meg a katolikus hitet.*”⁴³ Ez azt jelenti, hogy a hitet nem annyira a hierarchia, mint inkább az egyszerű hívek őrizték meg. Newman gondolatait továbbgondolva, Brandmüller bíboros kijelentette, hogy a hit dolgaiban elfogadhatatlan a többségi szavazás. Az igazi többséget az igaz hit jelenti, akkor is, ha azt kevesebben vallják, hiszen ez a kisebbség az, amely minden kor változhatatlan hi-

⁴³ *Ecclesia docta* – a tanuló Egyház; *Ecclesia docens* – a tanító Egyház

tét fenntartja. Brandmüller bíboros rámutatott, hogy a hit kérdéseiről nem lehet népszavazást vagy közvélemény-kutatást rendezni. Óvakodnunk kell tehát attól, hogy a tömegtájékoztatási eszközök vagy a nyomásgyakorlás egyéb formái határozzák meg a véleményünket. Ha jól emlékszem, ezek voltak Brandmüller bíboros főbb gondolatai.

Burke bíboros és a formális korrekció

Fülep: Raymond Burke bíboros a *The Wanderer* nevű katolikus magazin 2017. augusztus 14-i interjúrészletében⁴⁴ megerősítette: formálisan „*korrigálni kell*” Ferenc pápa egyes tanításait. Mindez azonban mindmáig nem történt meg, és Burke bíboros sem említette ezt a konferencián.

Schneider püspök úr: Fontos, hogy elgondolkodjunk róla, mi lehet a célja a jelen helyzetben a pápa hivatalos helyreigazításának. Többen intéztek már kérdést a pápához. A 2015-ös családszinódus előtt mintegy egymillióan fordultak a pápához világszerte. Azt kérték a pápától, hogy ne változtassa meg az Egyház változhatatlan tanítását és gyakorlatát az elvált és újrահázasodott emberekkel kapcsolatban. 2017 elején nyilvánosan folyamodtam a pá-

⁴⁴ <http://thewandererpress.com/catholic/news/frontpage/interview-with-cardinal-burke-discriminating-mercy-defending-christ-and-his-church-with-true-love-2/>.

pához Tomasz Peta és Jan Pawel Lenga érsekkel együtt, és azért imádkoztunk, hogy a pápa tisztázza az elvált újraházasodottak szentáldozáshoz való bocsátásának kérdését, ami valójában a fő probléma az *Amoris Laetitia*val kapcsolatban. Majd 2017. december 31-én nyilvánosan is megvallottuk az igazságot. Aztán ott van a négy bíboros *Dubiája*,⁴⁵ amelyre a mai napig nem érkezett válasz. Világszerte mindenki tudta, hogy a pápa megkapta a *dubia* szövegét, mégsem tett semmit. Sőt, a helyzet tovább romlott, mert e kérések ellenére a pápa tavaly hivatalosan is jóváhagyta a buenos airesi térség püspökeinek normáit, amelyek különleges esetekben lehetségesnek tartják a bűnüket nem bánó házasságtörők szentáldozáshoz engedését. Úgy gondolom tehát, hogy – emberileg szólva – a formális korrekció nem fog változtatni a pápa álláspontján. Mi is az értelme a hivatalos helyreigazításnak? Realistának és körültekintőnek kell lennünk, és fel kell tennünk ma-

⁴⁵ Walter Brandmüller, Raymond L. Burke, Carlo Caffarra és Joachim Meisner bíborosok 2016. szeptember 19-én kelt levelükben hivatalos és nyilvános tisztázásért folyamodtak Ferenc pápához a két családszinódust követően közzétett *Amoris Laetitia* kezdetű apostoli buzdítás kétértelmű kijelentéseivel kapcsolatban. A *dubia* öt kérdést tartalmazott, amelyre a pápa azóta sem válaszolt. A „*dubium*” egyházjogi beadványozási forma, amely a beadványozó részéről jelzi, hogy a felmerült dilemma egy egyszerű „igen”-nel vagy „nem”-mel is tisztázható. Ez a forma ugyanakkor nem köti a pápát vagy az illetékes kongregációt: ha úgy tartják helyesnek vagy hatékonyabbnak, a kérdésre hosszabb, részletesebb, kifejtő választ is adhatnak.

gunknak a kérdést: miként tudjuk legjobban szolgálni az Egyházat, hogyan segíthetnénk legjobban a híveket? Ha előre látható, hogy a helyreigazítás nem lesz hatással a pápára, akkor szerintem nincs értelme a formális korrekciónak. Másfelől a bíborosoknak és a püspököknek minden tőlük telhetőt meg kell tenniük azért, hogy erősítsék a híveket. Számos nyilatkozatot adtunk ki tehát, hogy meg erősítsük a híveket. Egyelőre nem látok más lehetőséget. A legfontosabb persze, hogy imádkozzunk. Nagyon sokat kell imádkoznunk a Pápáért, hogy Isten világosítsa meg. Aztán persze tarthatunk konferenciákat, hogy ezt a témát – az állandó katolikus hitnek megfelelően – hangsúlyozzuk. Esetleg írhatunk egy esküt korunk legveszélyesebb tévedései ellen, és terjeszthetjük azt. Talán jó lenne, ha teológusok írnák, és aztán terjeszteni lehetne, majd a püspökök a híveikkel vagy a plébánosokkal együtt közösen vallhatnák meg ezeket a katolikus igazságokat. Úgy gondolom, hogy ez hatékonyan orvosolhatná a tanítás terén mutatkozó jelenlegi zűrzavart. Valódi változás azonban csak akkor várható, ha Isten közbelép, ha megvilágosítja a Pápát, vagy ha egy szent életű, bátor pápát ad nekünk.

Róma Apostoli Szentszéke mint „cathedra veritatis” (az igazság széke)

Fülep: Excellenciád „*Róma Apostoli Szentszéke, mint cathedra veritatis* [az igazság széke]” témájában tartott előadást. Összefoglalná, mi volt előadásának a fő üzenete?

Schneider püspök úr: Péter, vagyis a pápa székéről mint a *cathedra veritatis*ről (az igazság székéről) beszéltem. Péter és az őt követő pápák legfőbb isteni küldetése az, hogy az igazságot hirdessék, a teljes igazságot adják tovább és védelmezzék. A *cathedra* olyan helyet jelent, ahonnan valaki hivatalosan tanít, a püspökökre pedig mindez különösen is érvényes. A pápa Róma püspöke és az Egyház legfőbb tanítója. Arra gondoltam, hogy jó, ha eszünkbe idézzük, mi a pápa, a római Szentszék legfőbb küldetése: az, hogy ő az igazság széke, *katedrája*. Az egyházatyákat idéztem, akik hasonló kifejezésekkel élnek. Lelki segítségért kell tehát ostromolnunk a mennyet, hogy oltalmazza a Pápát legfőbb kötelességében, az igazság hirdetésében.

A pápa esküje a hagyományhoz való hűség mellett

Fülep: Előadásában idézte a pápai esküt. Ez az eskü, amelyet mintegy 180 pápától hallhattunk a koronázás során, VI. Pál pápa óta nincsen használatban. Azóta a pápáknak nincsen koronázási szertartásuk, nem viselnek tiarát,⁴⁶ és nem is tesznek esküt. A hit tisztasága és a pápai hivatal megerősítése érdekében nagyszerű volna, ha a pápától újra hallanánk ünnepélyes hitvallást, valamint a tántoríthatatlan hithűség esküjét.

Schneider püspök úr: Igen, egyértelműen szükség lenne erre. Az efféle eskü nemcsak jó dolog, hanem szükséges is. A pápák hosszú ideig esküvel ígérték, hogy hűségesek lesznek a hagyományhoz. Mind a híveket, mind

⁴⁶ A tiara – más néven hármaskorona (*triregnum*) – ősi hatalmi jelkép. A korona hármaskorona száma többértékű szimbolikus tartalmat hordoz. Elsődleges jelentése, hogy a római pápa „a fejedelmek és királyok atyja, a világ ura és Krisztus földi helytartója” (*Pontificale Romanum*, 1596). A tiarát VI. Pál tette le 1964-ben, elárverezte a szegények javára, ma pedig a washingtoni Szeplőtelen Fogantatás templomban található. Azóta nincs koronázási szertartás, helyette a „péteri szolgálat ünnepélyes megkezdése” történik a *pallium* felvételével. XVI. Benedek pápa már a saját címerében is csak *püspöksüveget* alkalmaz. Eredetileg a *pallium* és az *infula* is csak pápai viselet volt, később vált minden érsek és püspök jelvényévé, míg a pápa sajátos szuverén hatalmát a *hármaskorona* jelenítette meg.

a püspököket megerősíthetné a teljes katolikus hitben. Természetesen a püspököknek is esküvel kellene vállalniuk, hogy hűségesek lesznek a hagyományhoz. Remélem, hogy ezt a pápai esküt az Egyházi Törvénykönyvbe fogják iktatni, úgyhogy a megválasztott új pápának az egész Egyház színe előtt kell majd megvallania a hitét, és esküvel kell fogadnia, hogy hűséges marad a hagyományhoz.

Római konferencia – visszhangok

Fülep: Milyen visszhangja volt az áprilisi konferenciának, valamint a zárónyilatkozatnak? A hivatalos katolikus sajtó kerülte a témát. Tapasztalt-e valamilyen érdemi reakciót, akár személyesen?

Schneider püspök úr: Mint korábban már említettük, a püspökök és a bíborosok körében a megfélemlítettség az uralkodó állapot. Félnek, nehogy Ferenc pápa ellenségeinek vagy kritikusainak tartsák őket. E püspökök karrierje egyértelműen a Vatikán jelenlegi munkatársaitól függ, illetve a tömegtájékoztatási eszközök és a közvélemény részéről tapasztalható nyomástól. Az általános légkör a megfélemlítettség, úgyhogy nyilvános támogatásra vagy pozitív reakciókra nemigen számíthattunk. A hívek és az egyszerű papok részéről azonban kedvező fogadtatással találkoztunk. A résztvevők a világ minden tájáról kaptak köszönőleveleket. A püspökök azonban csendben maradtak. Az olasz püspöki konferencia újságja igen elutasítóan reagált. Demagóg kifejezéseket használtak, azt állítva, hogy a konferencia lázadást képviselt Ferenc pápa ellen. Az újság igen méltánytalanul és demagóg módon beszélt a témáról. Mi azonban továbbra is kimondjuk az igazságot, bármilyen is a fogadtatás.

A La Salette-i Miasszonyunk üzenetéről

Fülep: A franciaországi La Salette-ben két pásztorgyermek, Maximin Giraud és Mélanie Calvat arról számolt be, hogy 1846. szeptember 19-én megjelent nekik a Szűzanya és üzenetet bízott rájuk.⁴⁷ Az Istenanya elmondta, hogy „1864-ben Lucifert más démonok hatalmas seregével együtt szabadon fogják ereszteni a pokolból;⁴⁸ lassanként

⁴⁷ 1851. szeptember 19-én IX. Pius pápa jóváhagyta a La Salette-i Miasszonyunk nyilvános tiszteletét, a jelenés üzeneteit pedig titkoknak nevezte. 1852. augusztus 24-én IX. Pius pápa ismét utalt rá, hogy oltárt kell emelni La Salette tiszteletére. Ugyanez a pápai bulla a La Salette-i Miasszonyunk Társaság megalapítását is engedélyezte, amelyre szeptember 7-én került sor. 1879. augusztus 21-én XIII. Leó pápa engedélyezte a Boldogságos Szűz képének megkoronázását a La Salette-i Miasszonyunk Bazilikában. A kép orosz stílusú tiarát kapott, nem pedig nap-típusút, amelyhez a Szent Szűz jelenéseinek hagyományos ábrázolásain szoktunk hozzá. A La Salette-i jelenések az egész emberiség Krisztushoz való megtérését sürgetik. Vianney Szent Jánosra, Bosco Szent Jánosra és az író Joris-Karl Huysmansra egyaránt hatott La Salette, amely az imádság, a megtérés és az elköteleződés lelkiességét sugározza.

⁴⁸ 1864. szeptember 28-án Karl Marx és Friedrich Engels

kiölik a hitet, még azokban is, akik Istennek szentelték magukat. Annyira megvakítják őket, hogy ha nem kapnak külön kegyelmet, akkor őket is a pokol ezen angyalainak lelke tölti el; számos vallási intézmény teljesen elveszíti a hitét, és sok lélek kárhozik el. ... Az Egyház szörnyű válság elé néz. ... Róma elveszti a hitet, és az Antikrisztus széke lesz.”⁴⁹ És így tovább. Manapság ezek az üzenetek rendkívül időszerűek. Előadásában idézte XIII. Leó pápa 1884-ben írt ördögűző imájának eredeti szövegét, és azt is megemlítette, hogy az „*Ahová Szent Péter székét*” kezdetű drámai mondatot XI. Pius később kivette belőle, hogy elkerülje a hit botrányát; ma azonban ez a rész igencsak prófétainak mondható. A La Salette-i és a fatimai hiteles Mária-jelenés gyakorlatilag előre jelezte Szent Péter székének mai válságát. Miért van az, hogy ezekre a jelekre – XIII. Leó kivételével – éppen a pápák nem tűnnek fogékonyak?

Schneider püspök úr: Azt hiszem, hogy La Salette üzenetének ez a része meghatározó jelentőségű napjainkban, tekintettel arra a zavaros helyzetre, amelyet a hit egyházon belüli megfogyatkozása okoz. XIII. Leó pápa írt egy ördögűző imádságot Szent Mihály arkangyalhoz. Az ima eredetileg hosszabb volt, mint az általunk is ismert változat. A hosszabb verzióban XIII. Leó pápa így fogalmaz:

megalapítja Londonban a Nemzetközi Munkásszövetséget.

⁴⁹ <http://www.thepopeinred.com/secret.htm>

„Rómában, ebben a szent városban, ahol az Antikrisztus felállította trónját.” Titokzatos kijelentés. Később ez a hosszabb változat a *Rituale Romanum* egyik kiadásában is megjelent – emlékeim szerint – a 19. század végén. Ugyanakkor a *Rituale Romanum* későbbi kiadásai közül, amelyek XI. Pius pápasága alatt láttak napvilágot, ez a kifejezés hiányzik. Az Antikrisztus római trónjára való utalás XIII. Leó pápa imádságában a La Salette-i titok egyik szófordulatára emlékeztet. Az sem egyértelmű, miként kell értelmezni a La Salette-i titok és XIII. Leó pápa imádságának ezt a kifejezését. Lehet, hogy XIII. Leó a szabdkörműves olasz kormányra gondolt, amely a pápasága ellenében alakult meg Rómában. Nem tudom. Mind a La Salette-i titokban, mind XIII. Leó imádságában az áll, hogy az Antikrisztus trónja Rómában lesz, nem pedig a Vatikánban. Azt hiszem azonban, hogy mindenképpen komolyan kell vennünk azt, mikor a La Salette-i Miasszonyunk és XIII. Leó pápa arról beszél, hogy a gonosz és az Antikrisztus jelen van Rómában. A gonosz jelenléte Rómában bizonyos fokig a Vatikánra is kiterjed, hiszen semmi garanciája annak, hogy a keresztényellenes erők ne szüremkednének be a Vatikánba is. Bizonyos szempontból kijelenthetjük, hogy ma a Vatikánban keresztényellenes erők is működnek. Bizonyos egyértelmű cselekedetek, valamint egyes vatikáni konferenciák egyértelműen erről tanúskodnak. Számos konferenciát rendeztek, ahol a vatikáni szervek olyan előadókat hívtak meg, akik nyíltan ateistának mondják magukat, és az

abortuszt, valamint a homoszexuális ideológiát támogatják. Ezek már egyértelműen jelzik, hogy a keresztényellenes erők a Vatikánon belül is működnek.

XXIII. János és a második vatikáni zsinat

Fülep: Excellenciád idézte XXIII. János pápát is, aki szerint „*Minden gonoszságnak ... egyetlen forrása van: az igazság semmibe vétele*”.⁵⁰ XXIII. János pápát, akit a zsinat megnyitásaért szoktak dicsérni, sajnos kevesen ismerik igazán. Számos „elfeledett” tanítása van.⁵¹ Lehetséges, hogy a második vatikáni zsinat helyes megértését a zsinat „ikonjainak” (a pápáknak és a prominens főpapoknak, teológusoknak) kendőzetlen megismerésével kellene kezdeni?

Schneider püspök úr: XXIII. János pápa valódi szándéka a Zsinat összehívásával elsősorban lelkipásztori természetű volt. Nem azt akarta tehát, hogy a Zsinat kötelező erejű nyilatkozatokat tegyen a tanítás terén, vagy végleg

⁵⁰ XXIII. János pápa 1959. június 29-én közzétett *Ad Petri Cathedram* kezdetű enciklikája, 1–2. pont

⁵¹ Ilyen például XXIII János *Veterum Sapientia* kezdetű apostoli rendelkezése a latin nyelvről (1962. február 22.) https://w2.vatican.va/content/john-xxiii/la/apost_constitutions/1962/documents/hf_j-xxiii_apc_19620222_veterum-sapientia.html

eldöntsön teológiai vitákat (pl. a püspöki kollegialitás kérdését). A Zsinatnak úgy kellett elmagyaráznia a katolikus igazságokat, hogy azt korunk hitetlenjei is jobban megértsék, ugyanakkor minden kétértelműséget elkerüljön a tanítás terén. Sajnos a liberális püspökök és teológusok, akik a tanítás terén a relativizmust, vagyis a X. Pius által elítélt modernizmus egyik fajtáját támogatták, olyan befolyást nyertek, hogy gyakorlatilag a Zsinat összes bizottságában ők foglalták el a stratégiaiilag fontos helyeket, és a vezetői tisztségeket is ők kapták. A témáról írt két híres könyv (R. Wiltgen: *A Rajna a Tiberisbe ömlött* és R. de Mattei: *„The Second Vatican Council – An Unwritten Story”* [A második vatikáni zsinat megíratlan története]) számtalan bizonyítékkal támasztja ezt alá. A Zsinat igazi katolikus bajnokai kisebbséget alkottak, és a *„Coetus Patrum Internationalis”* nevű csoportba tömörültek, melynek fő szervezője a brazil *Geraldo Sigaud* érsek és *Marcel Lefebvre* érsek volt. Hála ennek a bátor kisebbségnek, sok veszélyes és kétértelmű megfogalmazást sikerült kijavítani a zsinati szövegekben a tanítást illetően. A zsinat kiemelkedő alakjai és teológusai azok a püspökök és teológusok voltak, akik bátran harcoltak azért, hogy a zsinati szövegekben egyértelműen és csorbíthatatlanul fogalmazzák meg a katolikus igazságokat, és biztosítsák a folytonosságot az Egyház állandó doktrinális, liturgikus és fegyelmi gyakorlatával. Érthetetlen, miként nevezhetett ki XXIII. János és VI. Pál olyan püspököket, bíborosokat

és teológusokat a Zsinat vezető tisztségeibe és bizottságai-
ba, akikről tudni lehetett, hogy a modernista és relativista
teológiával rokonszenveznek.

Az új szentelési szertartásról

Fülep: Az érvényes és jogszerű püspök- és papszentelések nélkülözhetetlenek az Anyaszentegyház számára. A VI. Pál pápa által bevezetett új szentelési rítus érvényességének kérdése döntő jelentőségű. Zavarba ejtő, hogy amit XIII. Leó az anglikán rítus érvénytelenségének magyarázatában elmond, tudniillik hogy az anglikán szentelési rítusban nem esik szó nyíltan a szentelés minden lényegi hatásáról,⁵² úgy tűnhet, hogy az új szentelési gyakorlatra is igaz.⁵³ Mit kell gondolnunk az új szentelési rítusról?

⁵² „...mint érzékelhető jelek, vagyis a láthatatlan kegyelem eszközlői, az Újszövetség szentségeinek jelölniük kell azt a kegyelmet, amelyet eszközölnek, és eszközölniük is kell azt a kegyelmet, amelyet jelölnek.” (DH 3315; vö. 3316–3319)

⁵³ A korábbi szentelési gyakorlat nagy világossággal adta vissza az Egyháznak a papságról vallott tanítását, amelynek a középpontjában az áldozatbemutatás áll, továbbá a bűnbocsátó hatalom. XI. Pius pápa „*Ad catholici sacerdotii*” kezdetű enciklikájában még kifejezetten megerősíti: „*A pap lényegi hatalma az átváltoztatásból, az áldozatbemutatásból, továbbá Krisztus Testének és Vérenek kiszolgáltatásából, másodlagos és kiegészítő hatalma pedig a bűnök megbocsátásából és Isten ígéjének hirdetéséből áll.*” Ezek az új formában homályosan vagy egyáltalán nem jelennek már meg. A sacerdos helyére a presbiter lép. Új teológiai felfogás

Schneider püspök úr: VI. Pál pápa csak a püspökszentelés szentségi formáját változtatta meg. A pap- és diakónusszentelés szentségi formája ma is ugyanaz. Akkor érvényes egy szentség kiszolgáltatása, ha mind az anyag, mind a forma megfelel az egyházi tanítóhivatal által rögzített minimális dogmatikai követelményeknek, és a szentség kiszolgáltatója azt szándékozik tenni, amit az Egyház tesz. Ebben az esetben csak a forma lehet kérdés. VI. Pál a püspökszentelés szentségi formáját a bizánci rítusból vette. A pápák az egész történelem során elismerték a bizánci püspökszentelések érvényességét. Nem látok doktrinális problémát a VI. Pál által bevezetett püspökszentelés szentségi formájában. Ugyanez a pápa a bérmlás szentségének szentségi formáját is a bizánci rítusból vette. A katolikus egyház ugyanakkor mindig is elismerte a bizánci egyház bérmlásának érvényességét. Az a nézet tehát, hogy a püspökszentelés új rítusa érvénytelen, minden alapot nélkülöz és komolytalan.

Fülep: XIII. Leó pápa az anglikán szentelések érvénytelenségét a hiányos formával magyarázza, ami nem egyértelműen fejezi ki a papság lényegét. Az új szentelési rítus legfontosabb részei mintha homályosabbak és kevésbé

jelenik meg: az új szövegek – a szentmise második vatikáni zsinat által bevezetett új rítusához (*novus ordo*) hasonlóan – mintha a protestáns igényekhez közelítenének.

egyértelműek lennének, mint a korábbiak. Nincsen vészes hasonlóság az anglikán és a VI. Pál-féle szentelési formák között?

Schneider püspök úr: Nem, egyáltalán nem hasonlítanak egymásra. A püspökszentelés új rítusa teljes mértékben katolikus. Az anglikánok protestantizálták a püspökszentelés rítusát. Már nem hivatkoznak az eucharisztikus áldozatra és a papságra, ezért a szentelésük egyértelműen érvénytelen, hiszen a helyes szándék objektíve csorbult. A VI. Pál által megújított szentelési rítus elegendően utal a katolikus papságra vonatkozó tanításra és az Eucharisztia valódi áldozatára.

A marxizmus és a kommunizmus

Fülep: 2018. május 4-én az Európai Bizottság elnöke, Jean-Claude Juncker kiállítássorozatot nyitott meg Karl Marx szülővárosában, Trierben. Marx hatalmas bronz szobra – Kína adománya – is szerepel a kiállításon. A szobor hivatalos leleplezésére május 5-én, Marx születésének 200. évfordulóján került sor. A Marx szobor felállítása némiképp vitatható, Jean-Claude Juncker azonban elismerőleg szólt róla.⁵⁴ Kína véleményén nem csodálkozhatunk, az azonban abszurd és botrányos, hogy az Európai Bizottság elnöke azt mondja, hogy Marx csak egy „filozófus”, akinek nincs komoly felelőssége abban, ami történt. A *Kommunista kiáltvány* első mondata így hangzik:⁵⁵ „Kísértet járja be Európát – a kommunizmus kísértete”. Két nemzedéknyi idő alatt (1917–1987) a kommunizmus a világ egyharmadát foglalta el. Korábban

⁵⁴ „Karl Marx kreatív filozófus volt, aki sokat gondolkodott a jövőről” – mondta. „Ma olyan dolgokat tulajdonítanak neki, amelyekről nem tehet, és amelyekért nem felelős, mivel írásait sok esetben átdolgozták, úgyhogy ma pont az ellenkezőjét jelentik annak, mint amit ő írt.”

⁵⁵ A *Kommunista kiáltvány* (eredetileg A *Kommunista Párt kiáltványa*) Karl Marx és Friedrich Engels német filozófusok 1848-ban közzétett politikai pirata.

csak a kereszténység és az iszlám terjedt ilyen sebességgel. Kétségtelen tény, hogy a kommunizmus ateizmushoz, az Egyház üldözéséhez, tömeges hitehagyáshoz, százmillió ember szenvedéséhez és halálához vezetett⁵⁶ világszerte. Itt, Kazahsztánban Excellenciádnak is bőségesen volt alkalma megtapasztalni, milyen a kommunizmus. A katolikus Egyház a marxista ideológiának kezdettől fogva a legkeményebb ellenfele. Amíg Hitlerről, a náciizmusról és a zsidóüldözésről szinte naponta látni dokumentumfilmeket, mindenféle emlékműveket állítanak, s a mai napig tart a felelősségre vonás és a folyamatos kártérítés, addig a kommunizmus százmillió áldozatáról alig hallunk, a szocialisták Európa-szerte zavartalanul politizálnak, az EU elnöke pedig óriásszobrot állít Marxnak.

Schneider püspök úr: Teljesen egyetértek. Úgy tűnik számomra, hogy ezek a politikusok, akiket említett, bizonyos értelemben leleplezték magukat. Az Európai Uniót lényegében véve újkommunisták vezetik. Ezekkel a tettekkel fölfedték, kicsodák is valójában. Korábban rejtőzködni próbáltak, változtatgatták a nevüket, a pártjaiknak is újabb és újabb neveket adtak. Az Európai Unió véleményem szerint a kommunizmus és a marxizmus továbbélése. Ez biz-

⁵⁶ *A kommunizmus fekete könyve* (Le livre noir du communisme) szerint a kommunizmus számlájára mintegy 100 millió ember halála írható. Forrás: Stéphane Courtois-Nicolas Werth-Jean-Louis Panné-Andrzej Paczkowski-Karel Bartosek-Jean-Louis Margolin. *Le livre noir du communisme*. Éditions Robert Laffont, Paris, 1997.

tosítja az ideológiát, egyfajta állami ideológiát, amint az annak idején a Szovjetunióban is történt. Ma az Európai Unió az új Szovjetunió a maga jól meghatározható állami ideológiájával. A marxizmus végső soron olyan ideológia, amely a család ellen irányul. Marx és Engels írásaiban találunk néhány utalást arra vonatkozóan, hogy a kommunizmus végső célja minden különbözőség megszüntetése, még a nemek közti különbsége is, úgyhogy a családot is fel kell számolni. Marx szerint ugyanis a legalapvetőbb polgári intézmény a család. Az Európai Unió most Marx és Engels ezen célját valósítja meg, vagyis szétveri a családot, és a végső különbözőségeket, a nemek közti különbségeket is felszámolja. Az új ideológia a gender ideológia, amely lerombolja a családot, és eltorzítja az emberi természetet. A marxizmus és az újkommunizmus végső lépése ez, de most új néven nevezik magukat. Nem olyan ostobák, hogy újmarxistáknak vagy újkommunistáknak hívják magukat. Más neveket használnak. Ők lesznek például az „új demokraták”. A kommunisták is szerették „*demokratáknak*” hívni magukat. Kína is „*demokratikus köztársaságnak*” nevezi magát, holott nyoma sincs ott a demokráciának. A Szovjetunió és a keleti blokk országai mindig is azt mondták, hogy az igazi demokrácia náluk található, és hogy a kapitalista országokban nincs demokrácia. A kommunizmus idején iskolás voltam. Máig emlékszem, hogy ötödik osztályban azt tanultuk, hogy az igazi demokrácia a Szovjetunióban van, vagyis az igazi demokrácia a kommunizmus. Ezek a tények és ezek a tettek azt mutatják,

hogy az Európai Unió nem más, mint a Szovjetunió egy-fajta új változata. Ki kell mondanunk ezt, és hirdetniünk kell, hogy leleplezzük őket, és bemutassuk, hogy semmi másról nincs itt szó, mint a kommunizmus és a marxizmus új és szélsőséges megjelenési formájáról.

Fülep: Többről van tehát szó, mint a kommunizmus pusztá fennmaradásáról?

Schneider püspök úr: Nem arról van szó, hogy a kommunizmus új köntösben térne vissza, hanem a marxizmus továbbfejlődéséről, emberségünk további, minőségi-
leg új degenerációjáról.

Fülep: A marxizmusnak ez a legújabb korszaka, amelynek talaján a feminizmus és a gender ideológia is létrejött, éppoly gyilkos természetű, mint az előző volt. Velejéig éleltelenes, közvetve a házasság és a nemiség erkölcsi és természetes alapjainak kikezdésével, közvetlenül pedig a fogamzásgátlással és az abortusszal. Az igazi katasztrófa mégis az, hogy elfordítja a figyelmet az örök üdvösségről, és ezzel megöli a lelkeket.⁵⁷

⁵⁷ „Ne féljete azoktól, akik a testet megölik, a lelket azonban nem tudják megölni! Inkább attól féljete, aki a kárhozatba vetve a testet is, a lelket is el tudja pusztítani!” (Mt 10,28)

Schneider püspök úr: Így van. Persze a materializmussal és az ateizmussal nemcsak a testet ölték meg a kommunisták, hanem a lelket is. Az Európai Unió új kommunizmusa és marxizmusa az egész világon elterjedt a gender ideológián keresztül. A világ politikai hatalmai – mindenekelőtt az ENSZ – irányítják és szervezik. Nemcsak Európában ez a helyzet, hanem az Egyesült Államokban is. Az egész világra kiterjedő – alapvetően szabadkőműves – programról van szó. Ma nem a testet ölik meg, hanem a lelket, éspedig annál is kegyetlenebb módon, mint azt annak idején a Szovjetunió kommunistái tették. Ma ugyanis magának a természetnek és az embernek a fogalmát bontják le. A szovjet kommunizmusban legalább bizonyos fokig még elismerték a férfi és a nő között fennálló különbséget mint a természettörvény részét. A homoszexualitás propagálása például a keleti blokk valamennyi országában elképzelhetetlen lett volna a szovjet időkben, különösen a Szovjetunióban. A hivatalos magyarázat is az volt, hogy a homoszexualitás ellenkezik az emberi természettel. Bár az iskolában az ateizmust tanították, azt mondták, hogy a homoszexualitás természetellenes dolog, és szemben áll az értelemmel, úgyhogy tiltani kell. Az újkommunisták, az újmarxisták ma szerte a világon és különösen az Európai Unióban magának a természetnek a fogalmát akarják lerombolni. Nyílt, Isten elleni lázadásnak lehetünk tanúi, és ez még a régi kommunisták politikai lázadásánál is veszélyesebb.

Oroszország felajánlása Szűz Mária Szeplőtelen Szívének

Fülep: Marx, Engels, Lenin és Sztálin súlyos öröksége mind a mai napig sötét árnyékot vet az egész világra. Oroszország sikeresen elterjesztette tévtanait. Történhet mindez azért, mert Oroszország közvetlen felajánlása Szűz Mária Szeplőtelen Szívének sajnos még nem történt meg úgy, ahogyan azt a Szűzanya kérte.⁵⁸

Schneider püspök úr: Nem tudom. Egy dolog azonban biztos: a fatimai Miasszonyunk nem az egész világ, hanem csak Oroszország felajánlását kérte. Úgy gondo-

⁵⁸ „1941 augusztusában Lúcia nővér a következőket jegyezte fel önéletrajzába az 1917. július 13-i jelenésről. A Szűz így szólt hozzánk: *»Isten meg kívánja alapítani a világban Szeplőtelen Szívem tiszteletét. Ha akaratomat megteszitek, sok lélek megmenekül, és eljön a béke. ... Azt kérem, hogy Oroszországot ajánlják fel Szeplőtelen Szívemnek. Ha kérésem meghallgatásra lel, Oroszország megtér, és eljön a béke. Ha nem, akkor tévedéseit az egész világon el fogja terjeszteni, háborúk törnek ki, az Egyházat pedig üldözni fogják. A jók vértanúk lesznek, a Szentatyának sokat kell szenvednie, és sok nemzet megsemmisül. Végül Szeplőtelen Szívem győzedelmeskedik.«*”

Forrás: <https://www.ewtn.com/library/mary/firstsat.htm>

lom, hogy a Pápának minden félreértést kizáróan fel kell ajánlania Oroszországot, úgy, ahogyan azt a Boldogságos Szűz kérte, vagyis az összes püspökkel való lelki egységben. Meggyőződésem, hogy ezt meg kell tennie, és hiszem, hogy akkor az emberiségre is bővebben fog áradni a kegyelem. Oroszország persze – amint azt Ön is említette – nem tért meg teljesen, részben azonban igen, hiszen az üldöztetés megszűnt, sőt az állam, a kormányzat kifejezetten támogatja az egyházat, az ortodox egyházat, amely mindenképpen keresztény egyháznak mondható. Az ortodox egyház újjáéledésének lehetünk tanúi. Részleges, nem teljes megtérésről beszélhetünk tehát. A teljes megtéréshez ugyanis a teljes igazsághoz kell meg térni, a teljes igazság pedig a katolikus hit. Amíg az ortodoxok nem egyesülnek Péterrel, a pápával, addig a teljes igazságra sem jutnak el, úgyhogy a megtérésük sem mondható teljesnek.

Fülep: Oroszország megtérése nem jelenthet mást, mint hogy visszatér Krisztus egyetlen Egyházába, amely a katolikus Egyház.

Schneider püspök úr: Pontosan. Megismétlem: a megtérés azt jelenti, hogy az ember a teljes igazsághoz tér meg, a teljes igazsághoz pedig egységben kell lennie Péterrel, a római pápával.

Fülep: Eltűnődöm azon, hogy ha Oroszország katolikussá válna, akkor – akár Ázsiára, akár az ortodoxiára gyakorolt hatása folytán – milyen nagyszerű szerepe is lehetne a Szűzanya Szeplőtelen Szívének győzelmében.

Schneider püspök úr: Nem tudom. Ez inkább a spekuláció birodalmába tartozik. Biztosat nem tudhatunk. Mindenesetre nincs kizárva, de inkább csak lehetőségről beszélhetünk. Nem tudjuk, miként irányítja Isten a történelmet, a történelem pedig az ember szabad akaratától, az Istennel való együttműködésétől függ. Nincs olyan prófécia, amely 100%-os bizonyossággal bekövetkezne, mivel vannak olyan dolgok, amelyek a jövőben fognak történni, és amelyek a történelemben cselekvő emberek szabad akaratától függnek. Ez fontos szempont. Mit jelent Oroszország megtérése? Nem pusztán azt jelenti, hogy valamilyen értelemben megtér Krisztushoz, hanem a teljes katolikus hitre való megtérést. Ezt – úgy gondolom – ki kell mondanunk. Az biztos, hogy az orosz ortodox egyház ilyen megtérése az egész Egyházra és az egész emberiségre is jótékony hatással lenne.

*„A teljes megtérés ... az
igazság, a teljes igazság
elfogadását jelenti,
ez pedig a katolikus hit.”*

A forradalom és a köztársaság

Fülep: Az igazságtól elszakadt gondolkodásban a szavak elvesztik eredeti értelmüket. A katolikus hívőnek észnél kell lennie. A helyes gondolkodáshoz újra tisztázni kell a szavak eredeti jelentését. Tévesen használt kifejezés például a „*forradalom*”, ami a protestantizmus megjelenése és a francia forradalom óta egyre-másra pozitív felhanggal jelenik meg a közbeszédben, holott a forradalom teológiai értelemben az Isten rendjével való szembeszállást jelenti. Az első forradalmár maga a Sátán, aki ribilliót szervez Isten ellen. A valódi forradalmak mind rendelenesek, míg a rend helyreállításáért indított csata ellenforradalom.⁵⁹

⁵⁹ Ebben az értelemben a protestáns forradalom (1517), a londoni nagypáholy megalakításának csendes forradalma (1717), a francia forradalom (1789–1799) és a nagy októberi szocialista forradalom (1917) tényleges forradalmak, hiszen Krisztus és az Egyház ellen törtek. Ezzel szemben például a magyarországi 1956-os felkelés a kommunista trónbitorló diktatúra megdöntéséért indult el, és mivel az Istentől kapott rend helyreállítására törekedett, teológiai értelemben ellenforradalomnak tekinthető. Az elvtársak tulajdonképpen jól látták, hogy az eszmei tartalom síkján ’56 valójában 1917 kommunista forradalmával szegült szembe.

Schneider püspök úr: Igen, valóban nagyon fontos kimondani ezt. A forradalom nem más mint az Isten által teremtett rend megváltoztatása. Az első forradalmár a Sátán volt, és az összes többi forradalom mögött is ő áll. Van egy nagyon jó könyv a témáról, Plinio Corrêa de Oliveira *Forradalom és ellenforradalom* című műve.

Fülep: Igen, el kell mondanom, hogy a kérdésfeltevésemet valójában pontosan Oliveira kiváló könyve inspirálta.

Schneider püspök úr: Mindenkinek ajánlom, hogy olvassa el ezt a könyvet. Nagyon mélyen, világosan és meggyőzően elemzi a szerző, miként jelent meg a forradalom fogalma a történelem során. Úgy gondolom, érdemes lenne népszerűsíteni Plinio Corrêa de Oliveira könyvét.⁶⁰

⁶⁰ Eredetileg a *Catolicismo* nevű brazil kulturális folyóiratban jelent meg *Revolução e Contra-Revolução* címmel, az első két rész 1959 áprilisában, a harmadik rész pedig 1977 januárjában. Plínio Correa de Oliveira, *Revolution and Counter-Revolution – If the Revolution is disorder, the Counter-Revolution is the restoration of Order*, the American TFP, 2008, magyarul: *Forradalom és ellenforradalom – Ha a Forradalom rendellenesség, akkor az Ellenforradalom a Rend helyreállítása*, osztrák TFP, 2014. A magyar nyelvű elektronikus könyv a következő címen érhető el: https://www.pliniocorreadeoliveira.info/RCR_Hungary.pdf

Fülep: A 19. század végére az egyházi Tanítóhivatal, a püspökök sajnos mintha kevésbé igyekeznének kifejezni a forradalom valódi természetét.

Schneider püspök úr: A pápák megtették ezt, különösen XIII. Leó, de más pápák is. Egészen a második vatikáni zsinatig nagyon világosan beszéltek arról a rosszról, amit a forradalom jelent.

XIII. Leó pápa „közeledési” politikája

Fülep: Arra céloztam, hogy ugyanez a pápa, XIII. Leó már nyíltan a köztársaság gondolatát támogatja.⁶¹ A köztársaság gondolata szintén forradalmi, a hierarchia és a monarchia ellentéte. Isten törvényét az ember igénye váltja fel mint legfőbb vonatkoztatási pont. A felvilágosodásban gyökerező népszuverenitás elve szerint minden kormányzati hatalom kizárólagos forrása a nép. Hogyan egyeztethető mindez össze a katolikus hittel és igazsággal?

Schneider püspök úr: Nos, a pápa ezen döntése inkább politikai, mint lelki természetű volt. Békét akart kötni a francia kormánnyal a 19. század végén. Az akkori kormány nagyon egyházellenes volt, és a szabadkőművesség

⁶¹ XIII. Leó pápa 1892. február 16-án közzétett *Au milieu des sollicitudes* (Inter Sollicitudines) kezdetű enciklikája.

határozta meg. A politikai és társadalmi értelemben vett katolikus tömb ellenállást tanúsított ezzel a radikálisan keresztényellenes francia kormányzattal szemben. A katolikusok megszervezéséről jobbra a monarchisták gondoskodtak, úgyhogy azoknak más választási lehetőségük nem is igen volt. Sajnos a szabadkőműves francia kormány akkora nyomást gyakorolt a pápára, hogy a pápa engedett nekik. Szerintem ez hiba volt a pápa részéről. Ez volt az úgynevezett „közeledés” politikája. A pápa elrendelte, hogy a francia katolikusok fogadják el a francia köztársaság és a francia kormány rendszerét. Szerintem ez visszaélés volt a pápai hatalommal. A pápa nem parancsolhat olyat, amire nem szól a küldetése. Krisztus csak a hit és az erkölcs dolgaiban hatalmazta fel arra, hogy engedelmességet parancsoljon a híveknek, a semleges kérdésekben, illetve azokban, amelyek a közélet társadalmi szempontjaira vonatkoznak, nem. A pápa mindenekelőtt a hit tanítója. Természetesen társadalmi problémákról is szólhat, de a társadalmi és politikai kérdésekben nem parancsolhat engedelmességet. Akkoriban a legtöbb francia katolikus monarchista volt, és ezzel természetesen nem is lett volna semmi baj. A pápa pedig azt mondta, hogy elvileg monarchista és köztársaságparti is lehet a katolikus ember. Természetesen elképzelhető keresztény katolikus köztársaság is.

Fülep: Ha volna Istenbe vetett hit, Krisztusnak és az Egyháznak való engedelmesség, és az állam az isteni törvényt tartaná kiindulópontnak...

Schneider püspök úr: A kor radikális szabadkőműves és egyházellenes francia kormánya gyengítette az isteni törvény és a katolikus hit társadalmi tudatát. Miután a pápa meghirdette a „közeledés” politikáját, a katolikusok addig egységes társadalmi-politikai tömbje szakadásnak indult, és ez sajnos a francia katolicizmus egész politikai erejét is rendkívüli mértékben kikezdte. Ebben mutatkozik meg, mennyire téves volt XIII. Leó pápa politikai döntése. Az elmélet szintjén ez a pápa rendkívül határozottan és világosan tanított, sőt külön enciklikában foglalt állást a szabadkőművesség és a kor valamennyi tévedése ellen, és az enciklikái tagadhatatlanul nagyon értékesek. A gyakorlat szintjén azonban XIII. Leó bizonyos értelemben megkezdte a tanítás elválasztását a gyakorlattól, ami egyértelműen tévedésnek mondható.

A modernizmus lényege: a tanítás elválasztása a gyakorlattól

Fülep: Hogyan kezdődött a hit és a gyakorlat szétválása?

Schneider püspök úr: A tanítás és a gyakorlat szétválasztásának elve véleményem szerint a „közeledés” politikájára vezethető vissza. XIII. Leó elrendelte, hogy minden francia katolikus köteles elfogadni a radikálisan egyházellenes francia kormányt. Hetven évvel később XXIII. János ehhez az elképzeléshez nyúlt vissza, és a második vatikáni zsinat programjával is ezt valósította meg. XXIII. János kijelentette, hogy a tanítás ugyan nem változik, a tanítás magyarázata és gyakorlati alkalmazása azonban a kor követelményeihez igazítható. Ez az elv természetesen igaz, ugyanakkor a Zsinat óta annyira elvált egymástól a tanítás és a gyakorlat, hogy mára már több ponton egyértelműen szembekerültek egymással. Véleményem szerint ez nem helyes eljárás, hiszen a mi Urunk, Jézus Krisztus és az Egyház apostolai kezdetől fogva hangsúlyozták, hogy a gyakorlatnak mindig

összhangban kell lennie a tanítással. Mindig. Ha valamely gyakorlat gyengíti a tanítást, akkor azt a gyakorlatot meg kell változtatni.

A szabadkőművesség

Fülep: A szabadkőművességet manapság sokan csupán nevetséges összeesküvés-elméletnek tartják, amelynek jelentéktelen a hatása,⁶² holott a szabadkőművesség jelleg-

⁶² A hívek részben azért nem veszik komolyan a szabadkőműves veszélyt, mert egy ideje az Egyház sem beszél róla nyíltan. Sok évszázados egyértelmű tiltás után az új CIC-be nevesítve már bele sem került. Sőt, ma a szabadkőművességgel való egyházi kapcsolatok kendőzetlenül jelennek meg. (Pl. Ferenc pápa megválasztásának másnapján az Olasz Nagy Kelet páholy {Grande Oriente D'Italia} ünnepélyes közleményben fejezte ki gratulációját és örömteli várakozását.) A szabadkőművesség emblematisztikus eszméit nem ritkán magától a Szentszéktől halljuk.

XII. Kelemen, XIV. Benedek, XII. Leó, XVI. Gergely, IX. Pius és XIII. Leó kifejezetten tiltották a szabadkőművességet. Az 1917-es CIC 2335. kánonja önmagától beálló (*latae sententia*) kiközösítéssel büntette a szabadkőművességhez és a hasonló szervezetekhez tartozókat, melyet csak a Szentszék oldhat fel. („*Nomen dantes sectae massonicae aliisve eiusdem generis associationibus quae contra Ecclesiam vel legitimas civiles potestates machinantur, contrahunt ipso facto excommunicationem Sedi Apostolicae simpliciter reservatam.*”) Az 1983-as CIC ugyanakkor már nem szól a szabadkőművességről, így a 6.k. 1. és 3. pont értelmében a kiközösítés hatályát veszítette. Mindazonáltal a Hittani Kongregáció 1983. november 26-án nyilatkozott a szabadkőművességről, és megerősítette a társaságnak

zetes szimbolikája és ideológiája sűrűn felbukkan mind a világi, mind az egyházi közéletben. Más titkos társaságokról nem is beszélve. Ahogyan Krisztusnak, úgy az ördögnek is megvannak a maga elkötelezettjei, Isten városa mellett pedig az Ördög városa is jelen van, a búza és a konkoly együtt növekszik. Nekünk, katolikusoknak talán komolyabban kellene vennünk, hogy a sötétség erői is rendelkeznek valós és hatóképes evilági struktúrákkal.

Schneider püspök úr: A különböző társadalmi és politikai hálózatokban a szabadkőművesség igen szervezett formában van jelen, balgaság volna ezt tagadni. Minden jel erre utal. A szabadkőművesség az egész világon jelen levő befolyásos szervezet. Hogy az embereket elaltassák, a szabadkőművesek azt mondják, hogy csak azért vannak, hogy különböző emberbaráti tevékenységeket végezzenek. Ezzel a megtévesztési taktikával hatékonyabban tudják megvalósítani keresztényellenes tervüket. Szép csendben beépülnek a különböző szervezetekbe, az Egyházba is. Nem szemtől szembe támadnak. A belső bomlasztás katonai taktikáját választják. A háborúban okosabb dolog beépülni az ellenség sorai közé, mint nyíltan támadni őket. Hatékonyabb és okosabb taktika. A szabadkőművesek így is tesznek, mivel a test okossága jellemzi őket. A történelem során – a 19. században, de más korokban is – voltak olyan papok és püspökök,

az igaz hittel való összeférhetetlenségét és a csatlakozás tilalmát.

akik szabadkőművesnek vallották magukat. Más esetekben egyértelmű jelei voltak annak, hogy egy adott püspök vagy pap a szabadkőművesekhez tartozik. Nem tagadhatjuk, hogy napjainkban is léteznek titkos papi csoportok, illetve körök, amelyek bizonyos fokig a szabadkőművés-ség részei, vagy szabadkőműves megbízásokat teljesítenek. Az ilyen papi klikkek, melyek – még ha hivatalosan nem is tagjai a szabadkőművességnek – valamilyen módon mégis hozzá kötődnek, úgy gyakorolják titkos hatalmukat az Egyházban, hogy a maguk jelöltjeit juttatják igen magas egyházi tisztségekbe (püspöki, bíborosi rang), és ezáltal a saját befolyásukat növelik. Ez a test okossága, a mi Urunk pedig azt mondta, hogy a sötétség gyermekei, a világ gyermekei a maguk módján okosabbak a világosság gyermekeinél. Az ilyen papi csoportosulások vagy hálózatok nem az igazi nevükön nevezik magukat. Ha megkérdezik tőlük, hogy szabadkőművesek-e, akkor úgy mondhatnak „nem”-et, hogy nem kell nyíltan hazudniuk. Ha más is a nevük, a lelkükben igenis szabadkőművesek. A *naturalizmus*, valamint a teljes tanításbeli és erkölcsi *relativizmus* jellemzi őket. Vannak ma olyan bíborosok, püspökök és papok, akik a naturalizmust támogatják, és úgy tesznek, mintha az lenne az Egyház legfőbb feladata, hogy a mulandó földi valóságokkal törődjön. Mikor ugyanezek papok a relativizmust támogatják, és azt mondják, hogy minden vallás egyenértékű, és mindegyik ugyanoda vezet, akkor egyértelműen szabadkőműves gondolatokat hirdetnek. Mikor a homo-

szexuális életmód és a gender ideológia elfogadása mellett kardoskodnak, egyértelműen szabadkőműves célokat valósítanak meg. Az sem zárható ki, hogy korunkban még egyes bíborosok és püspökök is tagjai az egyik fontos szabadkőműves páholynak, amely támogatta egyházi karrierjüket, ideológiai megbízásokat ad nekik, és világi megbecsülést és örömeket biztosít számukra. Mihelyt ezek a papok kinyitják a szájukat, teljesen a szabadkőművesekre jellemző nyelven beszélnek, vagy legalábbis a szabadkőművesség szellemiségéről tesznek tanúságot. Az a baj a szabadkőművességgel, hogy annyira titokban működnek, hogy képtelenség bizonyítani bárkiről, hogy hozzájuk tartozik. Sem a személyes adataikhoz, sem az irattárukhöz nem lehet hozzáférni. Csak annyit mondhatunk, hogy egy adott személy nagy valószínűséggel tagja a szabadkőművességnek. Bizonyos emberek, olykor még politikusok is, azért vállalják fel nyíltan szabadkőművességüket, mert a szabadkőműves szervektől engedélyt kaptak rá, vagy mert nincs mit veszteniük.

Fülep: Mi magyarok, akik Európa közepén, a Kárpát-medencében élünk, a saját bőrünkön leginkább az Európai Unió intézményeivel való kapcsolatban tapasztaljuk, hogy a szabadkőművesség eszméi milyen mélyen átítatták már a nemzetközi politikai életet. A szabadkőműves befolyás az EU-ban látványosan, tárgyasult szinten is megjelenik, akárcsak az USA-ban, erős befolyása van a jogalkotás és

a szankciók területén, a hit, az erkölcs és a természet teljes lerombolásával pedig a társadalom gyökeres átalakítására (alárendelésére) törekszik.

Schneider püspök úr: Úgy gondolom, hasznos, ha beszélek a szabadkőművességről, mert ők azok, akik a színpalak mögül ki akarják irtani Európa keresztény gyökereit, és a *naturalizmust*, a *relativizmust*, valamint a *gender ideológiát* kívánják népszerűsíteni. Franciaországban például egyes szabadkőművesek nyíltan támogatják az abortuszt, a gender ideológiát és az új *bevándorlási politikát*. Fontos és hasznos lenne beszélni a szabadkőművesség valódi céljairól, és óva inteni az embereket és a katolikusokat attól, hogy belépjenek valamelyik szabadkőműves szervezetbe. Jó lenne bemutatni a szabadkőművesség legfontosabb gondolatait, hogy aztán az emberek maguk állapíthassák meg: „Ó, ez nagyon hasonlít ahhoz, ami az Egyházban is történik. A *naturalizmus*, a tanításbeli és erkölcsi *relativizmus* és *emberközpontúság* határoz meg mindent, ezek pedig a szabadkőművesség ideológiai alapjai, melynek középpontjában az ember áll, nem pedig Isten.” A második vatikáni zsinat óta ez a három tényező – az *emberközpontúság*, a *naturalizmus* és a *relativizmus* – határozza meg az Egyház életét.

Fülep: A hívek olykor nem tudják, érdemes-e egyáltalán foglalkozni a szabadkőművességgel. Lehetetlennek tartják, hogy eligazodjanak a kérdésben, bár nekem úgy tűnik, mintha valójában inkább azért odáznák el a kérdést, mert kerülni kívánják a szellemi erőfeszítést. Hasznos-e számunkra, ha felismerjük és nevén nevezzük a rossz szándékú titkos társaságokat és a világban észlelhető más ördögi mechanizmusokat?

Schneider püspök úr: Mindenképpen. Így is kell tennünk, hiszen látjuk, hogy ma a szabadkőműves hatalmak és az Egyházon belüli más hasonló erők nyíltan azzal állnak elő, hogy a szabadkőművesség és a katolicizmus összefér egymással. Azt igyekeznek ezzel elérni, hogy a katolikus egyház is nyitott legyen a szabadkőművesség szellemére. Le kell tehát lepleznünk – a megfelelő dokumentumok alapján – a szabadkőművesség valódi szellemét és céljait. Van egy nagyon jó könyv, tavaly jelent meg egy spanyol szerzőtől, Alberto Bárcenától, aki korábban maga is szabadkőműves volt. Kitűnő könyvet írt *Iglesia y Masonería. Las dos ciudades* címmel, melyben dokumentumokkal alátámasztva mutatja be a szabadkőművesség szellemét, szertartásait, alapelveit és tevékenységeit a kezdetektől napjainkig. Teljesen megbízható, komoly tanulmány. Az ilyen műveket nagyon ajánlom. Jó lenne kiadni egy rövid összefoglalót a szabadkőművességről, hogy mindenki tudhassa, miről van szó.

Az Egyház mint tökéletes társaság és az állam

Fülep: A katolikus Egyház jogi értelemben tökéletes társaság (*societas perfecta*): nem egy kollégium az államon belül, hanem *teljesen önálló entitás, mely a sajátos céljához szükséges eszközöket és hatalmat maradéktalanul magában hordozza*.⁶³ Az Egyház hitbeli önértelmezésének

⁶³ A Tanítóhivatal a „tökéletes társaság” fogalmát a 19. század közepétől kezdte használni. Az Egyház tökéletes társasági jellegére először IX. Pius pápa (1846–1878) hivatkozott *Cum Catholica Ecclesia* (1860) kezdetű apostoli levelében. Az Egyház jogait védve IX. Pius pápa a *Singulari quadam* (1854), a *Multis gravibusque* (1860), a *Maxima quidem laetitia* (1862) és a *Vix dum a nobis* (1874) kezdetű dokumentumokban nevezi tökéletes társaságnak az Egyházat. A *Syllabus errorum* (1864) 19. pontja elveti azt a nézetet, mely szerint az Egyház ne lenne tökéletes társaság. XIII. Leó pápa az államhatalom eredetét tárgyaló *Diuturnum illud* (1881), a keresztény államrendet bemutató *Immortale Dei* (1885) és a keresztények polgári kötelezettségeiről szóló *Sapientiae christianae* (1890) kezdetű enciklikáiban használja a fogalmat. Az I. vatikáni zsinat nem élt ezzel a kifejezéssel, ennek azonban minden bizonnyal a zsinat félbeszakadása az oka, hiszen az Egyházzal kapcsolatban készült tervezetek tartalmazzák. Bár a „tökéletes társaság” fogalma

konkrét következménye továbbá az, hogy közvetett hatalommal rendelkezik az állam fölött (*subordinatio indirecta*).⁶⁴ S talán nem helytelen az a meglátásom, amit ehhez hozzátennék: az Egyház minden legitim kormányzási formát magában foglal. Fő szerkezetében – mert ez felel meg az isteni rendnek és az emberi természetnek – monarchikus és hierarchikus, rendelkezik arisztokráciával, szükséghelyzetben diktatorikus, bizonyos határokon belül pedig demokratikus.

Schneider püspök úr: Igen, a tökéletes társaság isteni, nem pedig világi eredetű valóság. Van a természet, és van a kegyelem, amelyek között különbséget kell tennünk, az Egyház pedig természetfeletti szervezet. Az Egyház az a természetfeletti valóság, amely által Krisztusban élhetünk, és amely Krisztus testének valamennyi tagját elvezeti végső célja felé: a mennyországba, az örökkévalóságba. Azt mondanám, hogy maga a természet is monarchikus szerkezetű, ez pedig a természet törvényeiben nyilvánul meg. Ha megvizsgáljuk a különböző organizmusokat, az élő szervezeteket, azt látjuk, hogy mindeztől az alá- és fölérendeltségek rendszere határozza meg

az 1917-ben kiadott CIC-ben nem szerepel, XV. Benedek pápa a Kódexet kihirdető *Providentissima mater ecclesia* kezdetű apostoli rendelkezésének első mondatában megjelenik. Az Egyház legfőbb tanítóhivatala XII. Pius pápáig rendszeresen használta a fogalmat.

⁶⁴ Ottaviani, A., *Institutiones iuris publici ecclesiastici*, II. köt., Typis Polyglottis Vaticanis 1947, 140.

őket, más szóval monarchikus szerkezetűek. Ön biológus,⁶⁵ nyilván jobban tudja nálam, hogy a természet a legmagasabb szinttől a legalacsonyabbig szigorúan rendezett mintát követ. A természetben is a hierarchikus és monarchikus elv érvényesül. Csak Istenben magában nincs hierarchia. A monarchia azt jelenti, hogy van egy legfelsőbb elv vagy lény, aki a többieket irányítja. Isten, a hárosmélyű egy Isten minden felett Úr. Azt látjuk tehát, hogy az egész világmindenség monarchikus elrendeződésű, mivel van egy legfőbb uralkodója, ez pedig a Legszentebb Szentháromság. Csak a Szentháromságon belül nincs hierarchia, mivel a három isteni személy teljesen egyenrangú egymással. Az Istenen kívüli teremtettség az alá- és fölérendeltségek monarchikus rendszere, tehát nem demokrácia. Minden lelki valóság hierarchikus szerkezetű: az angyalok is a maguk kórusa szerint, és az Egyház is. A pápa, a püspökök, a papok és a világi hívek egyetlen alá- és fölérendeltségi rendszert képeznek, melynek csúcán a legfőbb pásztor a maga egyetemes pásztori hatalmával még saját püspöktársai fölött is rendelkezhet. A monarchia azt jelenti, hogy van egy legfőbb kormányzó, a legfőbb kormányzó pedig Isten. Ha innen nézzük a teremtetést, világosan látjuk, hogy az emberi együttélés legoptimálisabb formája a monarchia. Természetesen monarchiából is többfajta lehetséges: parlamentáris monarchia, alkotmányos monarchia, illetve olyan monarchia,

⁶⁵ A kérdező okleveles biológus.

ahol az emberek részvétele népszavazással vagy konzultációs úton biztosított. Úgy gondolom, hogy – ha csak lehetséges – a nemzeteknek politikai szempontból is a monarchikus elv szerint kellene szerveződniük.

Fülep: Az Egyház társadalmi tanításában mindezt újult erővel kellene kifejezésre juttatni. A szekuláris, liberális és jellemzően rejtett oligarchák által irányított demokrácia alkalmatlan a feladatára. Az igazság nem lehet pusztán többségi szavazat és hatalmi befolyás kérdése. Az egészséges társadalom hierarchikus, az igazságot és a hatalmat is Krisztustól és az Egyháztól eredezteti.

Schneider püspök úr: Így van. Ez Jézus Krisztus szociális királyságának a kérdése. A királyi cím Őt illeti meg, a földi országok királyi címe is. Kezdetről ez volt az uralkodó meggyőződés az Egyházban. Különösen Szent Ágoston és más egyházatyák mondták, hogy a politikai hatalomnak is Krisztust kell elismernie Urának, és az Ő szabályait követve kell megvalósítania a világi társadalmat. A második vatikáni zsinatig a pápák egyértelműen Krisztus szociális királyságát hirdették.

Ecclesia Militans (a küzdő Egyház)

Fülep: Azt hiszem, jobban tudatosítani kellene magunkban, hogy amíg a földön élünk, a küzdő Egyház (*Ecclesia militans*) tagjai vagyunk. Szüntelenül harcolnunk kell az üdvösségért.⁶⁶ Isten országa és a sötétség erői között kegyetlen harc folyik lelkünk üdvösségeért. Ebben a küzdelemben nekünk Krisztus katonáinak kell lennünk.

Schneider püspök úr: Az Egyház a lényegénél fogva küzdő Egyház. Jézus Krisztus azért jött közénk – tudjuk meg a Szentírásból –, hogy az ördög hatalmát elpusztítsa és a műveit lerontsa. Az Egyház is azért van, hogy az ördög és a bűnök ellen küzdjön. Minden kereszténynek is szüntelenül küzdenie kell tehát, ahogyan arra Pál apostol is rámutat az első keresztényeknek írt leveleiben. Különösen a bérmálás szentsége fegyverzi fel a keresztény lelket a Szentlélek ajándékaival, hogy megharcolhassa a keresz-

⁶⁶ Az Egyháznak három része van: a földi, zarándokló, küzdő Egyház (*Ecclesia militans*), a tisztítótűzben szenvedő Egyház (*Ecclesia patiens*) és a mennyei színelátásra eljutott Egyház (*Ecclesia triumphans*). Az evilági küzdelem Jézus követésének a velejárója. „Ne gondoljátok, hogy békét jöttem hozni a földre. Nem békét jöttem hozni, hanem kardot.” (Mt 10,34)

tény élet jó harcát, és Krisztus katonája lehessen. Ismét mélyen el kell gondolkodnunk erről az igazságról. Nem lehetünk olyan naivak, hogy meghódoljunk a világ szellemének, amely azt mondja, hogy mindig béke és harmónia van. Itt, a földön nincs béke, amíg van bűn, amíg az ördög mint ordító oroszlán mindenütt ott kószál. Éppen ellenkezőleg: szemünk előtt zajlik az emberi történelem legnagyobb csatája. Ebben a harcban ártatlan gyermekek tömegeit ölik meg az anyaméhben. A mesterséges megtermékenyítéssel, ahol az embriók tömegeit fagyasztják le, majd pusztítják el, ez a háború tovább súlyosbodott. Ezek az embriók is emberek pedig, akiknek halhatatlan lelkük van. Hihetetlen háború zajlik körülöttünk. Azt hiszem, ismét tudatosítanunk kell magunkban, hogy az Egyház küzdő Egyház.

A papságról és a nők pappá szentelhetőségének kérdéséről

Fülep: Christoph Schönborn bíboros tisztázta, mit gondol a nők pappá szentelhetőségéről, rámutatva, hogy a női papság bevezetése „*túlságosan nagy változtatás*” lenne, a nők diákonussá szentelését viszont támogatná.⁶⁷ Röviddel ezután a bíborosjelölt Luis Ladaria, a Hittani Kongregáció prefektusa határozott hangú cikkben fejtette ki a Vatikán L'Osservatore Romano nevű újságjában, hogy a nők pappá szentelhetőségének tilalma „*véglegesen lezárt*” kérdés.”⁶⁸ Luis Ladaria érsek II. János Pál pápa írá-

⁶⁷ Az OE24 nevű osztrák internetes hírportálnak adott interjújában a bécsi érsek megállapította, hogy a korai Egyházban voltak diakonisszák, a női papságot azonban nem tartja lehetségesnek. „*A nők pappá szentelése olyan kérdés, amelyről csak egy zsinat dönthet*” – mondta a Die Pressének. „*Ez meghaladja a pápa hatáskörét. Túlságosan nagy horderejű kérdés ahhoz, hogy egyedül a pápa döntsön róla.*” <https://www.sn.at/politik/innenpolitik/kardinal-schoenborn-im-oster-interview-ein-konzil-fuer-die-rolle-der-frau-26058967>

⁶⁸ <http://www.catholicerald.co.uk/news/2018/06/20/cardinal-schonborn-women-priests-too-profound-a-change-for-the-church/> Luis Ladaria érsek II. János Pál pápát idézi, aki az *Ordinatio Sacerdotalis*ban azt tanítja, hogy az Egyház nem szentelhet nőket

sait idézi, aki az *Ordinatio Sacerdotalis*-ban azt tanította, hogy az Egyház nem szentelhet nőket pappá, továbbá a jelenlegi pápát, aki az *Evangelii Gaudium*ban erősítette meg a csak férfiakból álló papság intézményét. Ez a tanítás – jelentette ki a Hittani Kongregáció prefektusa – „*olyan igazság, amely része a hitletételnek*”. Hogyan lehetséges az, hogy éppen az 1992-ben kiadott Katolikus Egyház Katekizmusának szerkesztőségi titkára *nem érti*, hogy ez a kérdés egyszer s mindenkorra le van zárva?

Schneider püspök úr: Nagyon szomorú dolog, hogy az Egyház bíborosa végső soron az Egyház véglegesen eldöntött igazsága ellen beszél, amit II. János Pál pápa mondott ki, vagyis hogy az Egyháznak nem áll módjában nőket pappá szentelni. Ez a tanítás végleges és változhatatlan, jelentette ki II. János Pál. Egy bíboros nem jelentheti ki nyilvánosan, hogy kétségbe vonja II. János Pál megállapítását a tanítással kapcsolatban. A bíboros az Egyház állandó tanításának mond ellent, mikor azt állítja, hogy a kérdés további vita tárgyát képezheti. Nem képezheti további vita tárgyát. II. János Pál csak a papszentelésről beszélt, amibe természetesen a püspökszentelés is beletartozik, a diakónusszentelést azonban nem említette. A szentelés szentsé-

pappá, továbbá a jelenlegi egyházfőt, aki az *Evangelii Gaudium*ban erősítette meg a csak férfiakból álló papság intézményét. Ez a tanítás – mutatott rá a Hittani Kongregáció vezetője – „*olyan igazság, amely a hitletételhez tartozik*”. <https://www.catholicculture.org/news/headlines/index.cfm?storyid=37098>

gének természetéből viszont az következik, hogy a szentelésnek egyetlen szentsége van, nincs háromfajta szentelés. A második vatikáni zsinat tanítása szerint a diakonátus is szentség, a papszentelés szentségének része.

Mivel tehát a diakonátus része a szentségnek, a nők nem lehetnek diakónusok, hiszen a szentség másik két része – a pap- és a püspökszentelés – sem nyitott a számukra. Nem részesülhetnek az egyikben, ha a másik kettőben nem részesülhetnek, hiszen ezzel magának a szentelés szentségének értelmével kerülnénk szembe. A nők diakónussá szentelése ezért teológiai szempontból sem lehetséges. Elegendő bizonyíték áll rendelkezésünkre az Egyház történelméből, mit is jelentett az úgynevezett női diakonátus az ősegyházban. Külön szentelési imádságuk volt, más, mint a férfiaké. Az Egyház tudta, hogy nem ugyanarról van szó. A diakonisszák szentelésének ősi formulái nem szentségi jellegűek voltak, inkább a szűzek vagy apácák szentelési formuláihoz hasonlítottak, melyek a Római Szertartáskönyvben szerepelnek. Bizonyos ritka esetekben, elsősorban a keleti egyházakban a diakonisszák az oltárhoz is közeledhettek, továbbá a legszentebb Oltáriszentséget is hordozhatták. Ma a nők is odamehetnek mise alatt a tabernákulumhoz és az oltárhoz, hordozhatják az Oltáriszentséget, és megáldoztathatják a híveket, anélkül hogy diakonisszává szentelnék őket, sőt még csak akolitusoknak sem kell lenniük. Azon sem csodálkozhatunk tehát, hogy régen bizonyos esetekben a diako-

nisszák is megérintheették az Oltáriszentséget vagy az oltárt. A szent liturgián azonban még a keleti egyházakban sem hirdethették az evangéliumot. A karthauzi apácák a latin egyházban hirdethették az evangéliumot a reggeli imaórában, de nem a szentmisén. Az előljárójukhoz hasonlóan ők is viselhettek manipulust és stólát. A latin egyházban ez volt az egyetlen kivétel. Ez azonban nem tekinthető meggyőző érvnek a női diakonátus mellett. Ezeknek a karthauzi apácáknak nem volt szentelési imádságuk, és általános egyházi gyakorlatról sem beszélhetünk. A latin egyházban soha nem voltak diakonisszák. Ha valami isteni jogon létezik az Egyházban, annak mindig és mindenhol jelen kell lennie. A férfi diakónusokkal, a papokkal és a püspökökkel ez volt a helyzet – mindig és mindenhol találhatunk ilyeneket. Ez egyértelműen az isteni alapításra utal. A diakónusszentelés imádságai és a diakonisszák beiktatási szertartása lényegileg különbözött egymástól, a diakonisszák intézménye pedig nem volt mindenhol és mindig jelen, csak bizonyos helyeken és korlátozott ideig.

Fülep: Fontos figyelembe vennünk azt a tényt, hogy a szentségtan terminológiája hosszú fejlődésen ment keresztül az évszázadok során. A „*diakonissza*” kifejezés valóban megtalálható volt a korai Egyházban, de a megnevezés a nők megkeresztelésének, a női betegek ellátásának női segédkezőire vonatkozott, és soha nem jelentett oltárszolgálatot, és nem járt fölszenteléssel.

Schneider püspök úr: Természetesen bőséges dokumentum áll rendelkezésre, de ezeket most nem szükséges megvizsgálnunk. Csak a szóhasználat kérdésére utalnék. A 6–8. század Galliájában (a mostani Franciaországban) például a diakónus feleségét hívták diakonának (*diacونا*), fel azonban nem szentelték. Csak azért hívták így, mert a diakónus felesége volt. A pap (*presbyter*) feleségét *presbyterának hívták*, a püspök (*episcopus*) feleségét pedig *episcopának*. Az első évezredben, a latin egyházban is nős férfiakat szenteltek pappá, sőt, püspökké is, de a szentelésük pillanatától kezdve teljes nemi önmegtartóztatásban kellett élniük. Ez a galliai helyi szokás nem bizonyíték amellett, hogy a nőket pappá vagy püspökké szentelték volna.

A protestánsok áldoztatásának botrányáról

Fülep: Mint ismeretes, a Reinhard Marx bíboros vezette Német Püspöki Konferencia 2018. június 27-én kelt dokumentuma értelmében a katolikus hívek protestáns házastársai „*bizonyos körülmények között*” szentáldozáshoz járulhatnak. A botrányos döntést maga Ferenc pápa hagyta jóvá. 2018. július 12-éig immáron 10 német egyházmegyében vezették be a katolikus házastársú protestánsok áldoztatását. A számos dogmatikai, patrisztikai és kánonjogi érv felsorolása helyett csupán egyetlen költői kérdésem lenne ezzel kapcsolatban. Érvényes-e még a tridenti zsinat kánonja: „*Ha valaki azt állítaná, hogy egyedül a hit az elégséges előkészület a legszentebb Oltáriszentség vételéhez: legyen kiközösítve*”⁶⁹?

⁶⁹ Határozat a Legszentebb Oltáriszentségről, XI. kánon, DH 1661.

Schneider püspök úr: A kánon természetesen ma is érvényes, hiszen az Egyház tévedhetetlen döntéséről van szó. A gyakorlatban azonban sajnos nem alkalmazzák. A legtöbb német püspök új mozgalmat indított annak érdekében, hogy bizonyos esetekben a protestánsok is áldozhassanak. A bizonyos esetekből azonban igen hamar általános gyakorlat lesz. Ne legyünk naivak: ez lesz az általános gyakorlat. Ezzel a tettükkel az egyház vezetői vétnek az Eucharisztia méltósága ellen. Általános támadás folyik az Eucharisztia méltósága ellen, az Eucharisztia pedig a katolikus egyház szíve, melyben az Egyház tagjai között fennálló lelki egység a legtökéletesebb módon fejeződik ki. A szentáldozás legalapvetőbb feltétele az, hogy az ember teljesen higgyen nemcsak az Eucharishtiában, hanem az összes katolikus igazságban is. Az Eucharisztia a legtökéletesebb összefoglalása mindannak, ami érték és igazság az Egyházban. Nem mondhatjuk azt, hogy elég, ha hisznek az eucharisztikus jelenlétben. Az összes katolikus dogmában is hinniük kell, különben a szentáldozás hazugsággá válik. A szent Eucharishtiában a legtökéletesebb módon fejeződik ki az Egyház tagjainak egysége a tanításban és a katolikus egyház pásztorainak való látható alávetettségben. Az eucharisztikus közösség az Egyház tagjainak tökéletes egységét fejezi ki és valósítja meg. Mikor az egyházi hatóságok protestánsokat is szentáldozáshoz engednek, és azt mondják nekik, hogy akkor is áldozhatsz, ha közben protestáns vagy ortodox maradsz, nyilvánosan hazudnak az Egyház és a szent Eucharisztia valódi értel-

mérő. A közömbösséget és a relativizmust pártolják, azt sugallva, hogy a katolikus igazság és a protestáns/ortodox hit között nincs is lényeges különbség.

A küszöbön álló ifjúsági szinódusról, a pán-amazóniai szinódusról és a papi cölibátusról

Fülep: Idén rendezik a fiatalokkal foglalkozó szinódust, jövőre pedig az úgynevezett pán-amazóniai szinódusra kerül sor, melynek a következő lesz a témája: „*Amazónia: új utak az Egyház és egy átfogó ökológia számára.*” Ezt a témát választotta Ferenc pápa az amazóniai térséggel foglalkozó püspöki szinódus számára, amelyre 2019 októberében kerül sor Rómában. A szinódust előkészítő tanács 18 tagja között ott van Claudio Hummes bíboros, São Pauló-i kiérdemesült érsek, a Pán-amazóniai Egyházi Hálózat elnöke, és Erwin Kräutler kiérdemesült püspök, aki a brazíliai Xingu egyházmegyét vezette 1981 és 2015 között. Mindkét személy közismert támogatója a kipróbált házaspárok („*viri probati*”) pappá szentelésének a latin egyházban. Várható tehát, hogy ez a téma a pán-amazóniai szinóduson is napirendre kerül.

Schneider püspök úr: Az ifjúsági szinódus előkészítő dokumentuma már megszületett. Sajnálatos módon a dokumentum az úgynevezett LMBT propaganda nyelvezetét

használja.⁷⁰ Egyházi dokumentumban sem támogatólag, sem semleges értelemben nem lenne szabad ezt a kifejezést használni. Ha egy egyházi dokumentumban megjelenik az LMBT kifejezés, még ha semleges értelemben is, az azt sugallja, hogy a katolikus egyháznak is nyitottnak kell lennie az úgynevezett LMBT emberekkel és az életmódjukkal szemben, és el kell fogadnia azt. Ezek az emberek megszegik Isten parancsait, aktívan kiélik a homoszexualitásukat, és a saját méltóságukat rombolják. Az örök üdvösségüket veszélyeztetik. Rendkívül sajnálatos jelenség, hogy a homoszexualitás propagandistái a közelgő szinódust használják fel arra, hogy a gender ideológiát és a homoszexuális tevékenység törvényesítését támogassák. A családdal foglalkozó legutóbbi szinódusokon is ez történt. Teljesen nyilvánvaló, hogy a szinódus vezetősége manipulálta a folyamatot. Okkal feltételezhetjük, hogy manipulációs taktikáikat és módszereiket a küszöbön álló szinóduson is be fogják vetni. A cél az erkölcsi relativizmus támogatása az Egyházban és a homoszexuális viselkedés elfogadtatása.

⁷⁰ Az LMBT betűszó feloldása: leszbikusok (nőkhöz vonzódó nők), melegek (férfiakhoz vonzódó férfiak), biszexuálisok (mindkét nemhez vonzódó emberek) és transzneműek (a nemi szerepeket részlegesen vagy teljesen felcserélő, esetleg a külső nemi jegyeiket is megváltoztató csoport). Az elnevezés ezen szexuális devianciák összefoglaló jelölésére szolgál. A gender ideológia továbbbi devianciák tiszteletét és egyenjogúsítását is követeli, ezért a betűszó folyamatosan bővül, pl. LGBTTTIQQQA.

Aztán jövőre lesz az úgynevezett Amazóniai Szinódus. A szinódus célja és iránya egyértelműen kiolvasható azoknak a püspököknek és bíborosoknak a nyilatkozataiból, akiket az új szinódus tagjainak neveztek ki. Már most nyíltan beszélnek a cölibátus kérdéséről. Meg fogják vizsgálni a kérdést – mondják –, és el kell érni, hogy nős férfiakat is pappá lehessen szentelni. Ezeket a férfiakat *virí probatínak* (kipróbált férfiaknak) hívják. Attól tartunk, hogy arra fogják használni a következő szinódust, hogy ezt a témát szorgalmazzák, végül pedig ügyes megfogalmazásokkal eltöröljék a cölibátust, például úgy, hogy kivételes esetekre és meghatározott térségekre korlátozzák. Mindenki számára világos, hogy ez az egész Egyházban dominóhatást fog kiváltani. Már most láthatjuk ezt, ne legyünk naivak. Ha Isten jövőre nem lép közbe, a cölibátust, a papi önmegtartóztatás apostoli szabályát el fogják törölni. Mindnyájunknak könyörögnünk és esedeznünk kell tehát Istenhez, hogy ne engedje meg, hogy a pápa ilyen előterjesztéseket jóváhagyjon, amelyek a gyakorlatban végül az egész Egyházban eltörlik a papi cölibátust.

Fülep: Gyakran hallani még főpapoktól is, hogy a cölibátus törvénye nem más, mint holmi örökösödési problémákat megelőző, középkori eredetű jogtechnikai eszköz. Az igazság azonban az, hogy a papi nőtlenséget már

a Kr.u. 300 körüli elvirai zsinat is előírja,⁷¹ a legfőbb hivatkozási pont pedig Pál apostol tanítása,⁷² az apostolok pünkösdi utáni életformája, Krisztus felszólítása⁷³ és az Úr Jézus egészen Atyjának szentelt élete. A papi cölibátus értelme és célja mindenekelőtt Krisztus teljes egzisztenciális követésében rejlik. Lényegénél fogva természetfeletti, ezért fogadják mindig is értetlenül, és ezért támadják az Egyház ellenségei.

Schneider püspök úr: Így van. A legrégebbi dokumentumot, amely figyelmezteti a papságot a papi önmegtartóztatás hagyományos törvényének megtartására, a Spanyolországban rendezett elvirai zsinat tette közzé a 4. század elején. A hagyományos előírás szerint a püspökök, papok és diakónusok egy háztartásban élhettek a feleségükkel, de teljes nemi önmegtartóztatást kellett fogadniuk. Ez volt régen a cölibátus értelme, és lényegét tekintve ez ma is. Az önmegtartóztatás minden korban ugyanazt jelenti. Jeruzsálemi Szent Cirill például egyik 380-as katekézisében kijelentette, hogy a jó pap nem élhet házasságot a feleségével. Akkoriban a legtöbb papnak volt még felesége. A 4. századi egyházatya kijelen-

⁷¹ „Úgy határoztunk, hogy a püspökök, papok és diakónusok, s az oltár szolgálatára rendelt összes klerikusok tartózkodjanak feleségüktől s a gyermeknemzéstől. Aki ezt nem tartaná meg, zárják ki a klerikusok közül.” (33. kánon)

⁷² vö. 1Kor 7,7; 32–34.

⁷³ Mt 12,19; 19,12.

ti, hogy a jó pap nem élhet házasséletet a feleségével. Sőt, még erősebben fogalmaz: a jó pap nem él házasséletet a feleségével. Hangsúlyozza, hogy „jó papra” gondol. Szent Ágoston korában az Egyház zsinatot tartott Karthágóban 390-ben, ahol figyelmeztették a papokat arra, hogy meg kell tartaniuk az állandó nemi önmegtartóztatás kötelezettségét, mely apostoli hagyomány. A 4. századi Egyház jobban tudta, mi számít apostoli hagyománynak, mint azt mi manapság tudhatjuk. A római katolikus egyház mindig is megtartotta ezt az apostoli hagyományt. Csak a görög egyház szakított a teljes önmegtartóztatás apostoli törvényével a 7. század végén, és megengedte, hogy a diakónusok és a papok házasséletet éljenek, a püspökök esetében azonban nem. Itt ellentmondást látunk. Miért nem élhettek a püspökök házasséletet? Mikor a keleti egyházak később egyesültek Rómával, Róma kivételt tett, illetve bizonyos értelemben engedélyt (*indultumot*) adott nekik, hogy megkönnyítse a megtérésüket, mivel a fő kérdés a Szentlélekre és a pápai primátusra vonatkozó tanítás volt. A keleti egyházak elfogadták a legfontosabb dogmatikai kérdéseket, a Szentszék pedig, hogy előmozdítsa az egységet, azt mondta, hogy érvényben maradhat a 7. században bevezetett törvényetek, és a papok és a diakónusok továbbra is élhetnek házasséletet feleségükkel. A görög egyház 7. században bevezetett törvényében azonban további ellentmondásra bukkanunk. Az első ellentmondás az volt, hogy a püspök nem élhet házasséletet a feleségével. A második ellentmondás az, hogy a pap és a diakó-

nus nem nőülhet újra, ha a felesége meghal. Miért nem? Ez is érthetetlen. Ez is ellentmondás. Ha a törvény nem lát semmi kivetnivalót abban, hogy a pap házasesetet éljen a feleségével, akkor miért nem nőülhet újra, ha megözyegyül? Ez is teljesen logikátlan. Az egyetlen logikus magyarázat az, hogy a gyakorlatuk szemben áll az apostoli hagyománnyal. A diakónussá vagy pappá szentelt cölebsz férfi nem nőülhet, az ortodox egyházban ma is ez a szabály. Jól mutatja ez, mennyire ellentmondásos a cölibátus egész kérdése az ortodox egyházban.

Fülep: Jáki Szaniszló OSB világhírű teológus professzor⁷⁴ felhívja a figyelmet arra, hogy a cölibátus és a papság mély teológiai kapcsolatának a nyoma a bizánci egyházfegyelemben is kimutatható. A nő pap az áldozatbemutatás előtti éjszaka nem hálhat a feleségével...

Schneider püspök úr: Az ortodox pap nem mutathatja be az eucharisztikus áldozatot, ha előző este házasesetet élt a feleségével. Csak akkor ünnepeleheti a pap helyesen a szent Eucharishtiát, ha nemi önmegtartóztatást végez. A pap azonban mindig *alter Christus*, vagyis másik, má-

⁷⁴ Jáki Szaniszló László (1924–2009) magyar katolikus bencés szerzetes, teológus, fizikus, tudománytörténész, tudományfilozófus egyetemi tanár, a Templeton-díj tulajdonosa. Több mint 50 könyvének egyike *A papi cölibátus teológiája* (Ecclesia, Budapest, 1997).

sodik Krisztus. A katolikus papnak általában naponta kell miséznie, már csak ezért is állandó nemi önmegtartóztatásban (cölibátusban) kell élnie.

Fülep: A pap házaselete és az eucharisztikus áldozat bemutatása végső soron kizárják egymást.

Schneider püspök úr: Igen, a két dolog ellentmond egymásnak. Miért csak az előző éjszaka tartóztatja meg magát a házaselettől? Ha négy nappal korábban élt házaseletet a feleségével, akkor misézhet. Mitől annyira más a kettő? Ez is ellentmondás.

Fülep: A cölibátus törvényének, teológiájának kilúgozása a papság lényegét célozza. Ennek további súlyos következménye az, hogy az Egyház meggyengül. A pap a felesége és a családja lévén – akiknek iskolát, orvost, békés körülményeket, anyagi biztonságot kell biztosítania – elkerülhetetlenül szorosabb függésbe kerül az állammal. Üldözés és elnyomás idején a családos pap könnyűszerrel zsarolható, elhallgattatható. Sajnos az ortodoxia története és a kommunizmus időszaka erre is mutat sok szomorú példát.

Schneider püspök úr: Persze, a kommunistákkal való együttműködés. Egyértelmű, hogy azok a lelkipásztorok, azok az ortodox papok, akiknek családjuk és gyermekeik vannak, a gyermekeik védelmére irányuló természetes ösztönükből fakadóan szükség esetén együttműködnek a kormánnyal. Bizonyos szempontból ez érthető is. Ezek a lelkipásztorok vagy ortodox papok persze olykor a vértanúságot is vállalták. A legtöbb pap azonban, aki az üldöztetés idején vértanú lett, cölibátusban élt. Ebben az esetben ugyanis könnyebb a papnak ellenállnia a kormánynak vagy az igazságtalan és embertelen politikának, akkor is, ha ezért üldözni fogják. Ez azonban csak az egyik szempont, és nem is a legfontosabb, hiszen a legfontosabb szempont az emberi félelem, amelytől a cölebsz pap sem feltétlenül mentes. És a cölebsz papok között is voltak jó néhányan, akik kiszolgálták a rendszert. A karrierizmus miatt sok pap ma is együttműködik a keresztényellenes politikai hatalmakkal. Ma is akad jó néhány pap és püspök, aki karrierizmusból együttműködik az új diktatúrával, a gender ideológia diktatúrájával. Azért működnek együtt, hogy magasabb egyházi tisztségeket kapjanak, vagyis emberi gyengeségük miatt. Ki kell tehát alakítanunk magunkban a Krisztusért való harc szellemét. Krisztus igaz katonáinak kell lennünk. Ismét ki kell alakítanunk magunkban ezt a lelkiiséget.

Európa bevándorlási problémája

Fülep: A tömeges törvénytelen bevándorlással kapcsolatban Excellenciád megjegyezte, hogy *„a háttérben a nemzetközi hatalmak terve rajzolódik ki, amelyek radikálisan meg kívánják változtatni az európai népesség keresztény önazonosságát”*.⁷⁵ Magyarország miniszterelnöke, Orbán Viktor és a magyar kormány a migrációs válság kezdete óta (2015) ezen az állásponton van, amit lassacskán az EU más tagországai is kezdenek belátni. Nekünk, európaiaknak ez egy valós és súlyos probléma. Minden jel arra utal, hogy az EU téves szabadságelvei, a balliberális EU bürokraták ostobasága és gátlástalansága, valamint a betelepítésben érdekelt szervezett erők mintegy megágyaznak az iszlám hódító törekvésének.

Schneider püspök úr: Igen, egyértelműen erről van szó. Már az ötvenes évekből vannak olyan, az ENSZ-hez köthető dokumentumok, ahol arról a tervről olvashatunk, hogy Európának új formát kell adni, és a különböző fa-

⁷⁵ *Il Giornale* (június 28.) <http://www.ilgiornale.it/news/cronache/dietro-i-migranti-c-piano-cambiare-i-popoli-europei-1545835.html>.

jokat összekeverve létre kell hozni az új európai embert. Ez a terv a szemünk előtt valósul meg. A közel-keletiek – többnyire muszlimok – fuvaroztatása, az afrikaiak Európába hajóztatása mögött egyértelműen az Európai Unió erős politikai klikkje sejlik fel. A cél az, hogy eltűnjenek az európai nemzetek és nemzetiségek, és létrejöjjön az új, egyforma európai ember. Ami pedig még ennél is veszélyesebb, az az európai kultúra keresztény gyökereinek teljes felszámolása, ami elsősorban a főként mohamedánok Európába való szervezett bevándoroltatásával történik. Csak idő kérdése, hogy ezek a muzulmán családok alkossák a számszerű többséget az őshonos európai népességben, hiszen nekik nagy családjaik vannak, az európaiaknak pedig egyre kevesebb gyermekük.⁷⁶ Néhány év múlva több mohamedán lesz Európában, mint keresztény.⁷⁷ Ha a muszlimok lesznek többségben, és a politikai hatalmat is megszerzik, akkor az iszlám életmódot, az iszlám hitelveket és a saria törvényét is be fogják vezetni,

⁷⁶ A muszlim lakosság aránya Európában a következő évtizedekben előreláthatólag igen gyorsan növekedni fog: 2050-re a jelenlegi 4,9 százalékról a bevándorlás mértékétől függően 7,4–14 százalékra. Forrás: http://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/12/04/europes-muslim-population-will-continue-to-grow-but-how-much-depends-on-migration/ft_17-12-04_muslimpopulation_thesize_1/

⁷⁷ Két oka van a robbanásszerű növekedésnek. A muszlimok átlagéletkora sokkal alacsonyabb, ezért sokkal több közöttük a szülőképes nő, továbbá lényegesen több gyermeket vállalnak.

a katolikusokat és a katolikus hitet pedig ki fogják szorítani. Olyan erős politikai világhatalmak tervéről van szó, amelyek a kereszténység ellen harcolnak. Európa keresztény kultúráját a muszlim bevándorlók segítségével próbálják felszámolni. Egyértelműen erről van szó, balgaság lenne tagadni.

Fülep: A helyes keresztény szeretetnek megvan a maga rendje (*ordo caritatis*). Ennek értelmében előbb kell szeretnem a reám bízottakat (hitves, gyermekek), aztán a családtagjaimat, a barátaimat, a hittestvéreimet, a nemzetemet. Sürgető helyzetben azonban a nagyobb bajban lévők élveznek elsőbbséget, de csak korlátok között.

Schneider püspök úr: Természetesen így van, a józan ész és a természettörvény is ezt kívánja. Ha az embernek családja van, és emberek érkeznek a házába, akkor befogadhat valamennyit közülük, hogy segítsen nekik. Ha azonban a család méretéhez képest túl sokan jönnek, és lelkileg és testileg ártanak a gyermekeinknek, akkor a családundat kell védenünk. Ez az elsődleges kötelességünk. Nem fogadhatunk be meggondolatlanul idegeneket, hogyha ezzel ártunk a saját gyermekeinknek, a saját népünknek. Ezt kívánja a természettörvény. Meg kell védenünk magunkat a betörőktől.

A liturgiáról

A latin és az anyanyelv használata a liturgiában

Fülep: A hagyományos liturgiát gyakorló közösségekben gyakori kérdés a latinitás és a népnyelvűség együttes alkalmazásának helyes módja. Helyes megoldásnak az tűnik, hogy a mise olvasmányai és a propriuma népnyelven is hangozzanak el, valamint kiegészítő jelleggel népének is jelenjenek meg. Mi erről a véleménye?

Schneider püspök úr: Ha az ember elolvassa a második vatikáni zsinat vitáit, látja, hogy csaknem az összes zsinati atya – még Marcel Lefebvre érsek is – azt kérte, hogy a mise olvasmányait anyanyelven is fel lehessen olvasni. Az olvasmányok a mise azon részéhez tartoznak, melyet a „*hittanulók miséjének*” is hívunk. Bár a mise egész liturgiája és valamennyi részlete elsősorban Isten dicsőítését és imádását szolgálja, van egy rész, ahol Isten ígéje, mely az olvasmányokban szólal meg, a híveknek szól, és a híveket akarja megérinteni. Az olvasmányok méltó és ünnepélyes felolvasása az anyanyelven semmit sem von le a mise

liturgiájának szakralitásából, hiszen a többi részt úgyis latinul mondják. A nemzetközi összejöveleteken persze az összes olvasmányt latinul kell felolvasni.

A szépség szerepe a liturgiában és a belső részvétel

Fülep: A liturgia végzése és a benne való gyümölcöző részvétel megfelelő felkészültséget kíván a paptól és a hívektől egyaránt. Az a sajátos helyzet figyelhető meg, hogy amíg a modern gyakorlatban a hanyagság és a méltatlanság, a hagyományos gyakorlatban az öncélúvá váló esztétikum jelenthet veszélyt. Ilyen az, amikor „túl szép” a liturgia, amikor a tökéletességre törekvés a lélek rovására megy. Hogyan lehet ezt a veszélyt helyesen kezelni?

Schneider püspök úr: A helyes katolikus alapelv a külső és a belső, a külső szépség/tökéletesség és a belső részvétel egysége. Nem szabad szétválasztani vagy egymás ellen kijátszani ezt a két szempontot. A külső azért van, hogy Isten – minden szépség szerzőjének – nagyságát hirdesse, továbbá elősegítse és erősítse a belső részvételt. Az is fontos azonban, hogy mikor a szent liturgián a szertartásokat végezzük és éneklünk, tartózkodjunk minden színpadiaságtól és énközpontúságtól.

Fülep: Egyes közösségek hajlamosak csak a zeneileg magasan képzeteket fölvenni a scholába, és a latint kizárólagosan használni, olykor teljesen elhagyva a népnyelvű egyszerűsített gregoriánt és a népénekeket. Az Egyház anyanyelve természetesen a mély lelkiségű latin. Hogyan lehet elkerülni az elitizmust, hogy a liturgia az egyszerű hívek számára is jól megközelíthető maradjon?

Schneider püspök úr: Mindenekelőtt ki kell jelentenünk, hogy a latin nyelvű igényes liturgikus zene az egyszerű hívek számára is jótékony hatással van, mivel a mennyországba, Istenhez emeli a lelküket, aki lényegénél fogva misztérium. Másfelől a hívek saját hangjukon és az anyanyelvükön is szeretik dicsérni Istent. Úgy gondolom, hogy a latin nyelvű plébániai énekes miséken (*missa cantata*) az anyanyelven is lehet énekelni méltó színvonalú énekeket, például be- és kivonuláskor. Ugyanez felajánláskor és áldozáskor, a latin nyelvű *proprium* eléneklése után is lehetséges. Nem csorbítja a liturgia szakralitását, ha az anyanyelven is elhangoznak méltó színvonalú énekek. Különleges alkalmakkor, például főpapi misén csak latin nyelvű énekeket szabad énekelni.

*A szentmise ad orientem (kelet felé történő) bemutatása*⁷⁸

Fülep: A hagyományhű papság számára mindmáig komoly küzdelem az áldozatbemutatás rendes, kelet felé történő (*ad orientem*) végzése. Hiába minden érv, a néppel szemben mondott (*versus populum*)⁷⁹ misézést a legtöbb püspök és pap még mindig a „zsinat által előírt” kötelező törvénynek tekinti. Szomorú, hogy a *Summorum Pontificum*⁸⁰ után 11 évvel ma is szinte kizárólag olyan

⁷⁸ Az „*ad orientem*” (kelet felé) arra utal, hogy milyen irányba fordul a liturgiát végző pap: a pap és a hívek ugyanabba az irányba néznek. A kifejezésben szereplő irány nem feltétlenül felel meg a földrajzi iránynak.

Ösi gyakorlatról van szó. A keresztény liturgia irányát jelző „*ad orientem*” latin szófordulattal legkorábban Ágoston *De Sermone Domini in Monte* című művében találkozunk, mely valószínűsíthetően Kr. u. 393-ban keletkezett. A rokon értelmű latin szókapcsolat – *ad orientis regionem* (a keleti vidék felé) – két századdal korábban, *Tertullianus Apologeticus* című művében (Kr. u. 197) fordul elő.

⁷⁹ A „*versus populum*” (a nép felé) a szentmise bemutatásának mai irányára utal, ahol a pap a nép felé fordulva végzi a liturgiát.

⁸⁰ A *Summorum Pontificum* (magyarul: „A pápáknak...”) XVI. Benedek pápa apostoli levele. A dokumentum 2007. július 7-én jelent meg. Benedek pápa magyarázó levelet is fűzött hozzá. A *motu proprio* I. pontja és Benedek pápa püspököknek írt magyarázó levele minden esetleges vitának elejét véve kijelenti, hogy a régi misekönyvet soha nem vonták vissza, és soha nem kellett

szentélyeket építenek és szentelnek fel, amelyek teljesen alkalmatlanok a liturgia kelet felé történő végzésére. Sőt, a hagyományos liturgikus tereket lerombolják, tönkreteszik a modernizmus jegyében, és ez a folyamat továbbra is zajlik. Sarah bíborost, aki 2016-ban nyilvánosan érvelt a kelet felé való misézés mellett,⁸¹ maga a pápa hallgattatta el.⁸² Mit lehet tenni ilyen helyzetben?

Schneider püspök úr: Népszerűsíteniünk kell a *kelet felé* való misézés mellett szóló teológiai, történelmi és lelkipásztori érveket. Sok jó tanulmány és észrevétel áll rendelkezésre erről a témáról (Joseph Ratzinger bíboros, Robert Sarah bíboros, Uwe Michael Lang atya, Stefan Heid atya, stb.). Hangsúlyoznunk kell, hogy a híveknek joguk van hozzá, hogy a pap *kelet felé* fordulva mutassa be a misét. Mindent meg kell tennünk azért, hogy ahol és amikor csak lehet, a szentmisét kelet felé fordulva mutassák be.

külön engedély a használatához. „*Amit az előző nemzedékek szentnek tartottak, az a mi számunkra is szent és nagyszerű, és nem lehet egyik pillanatról a másikra teljes egészében megtiltani vagy egyenesen károsnak tekinteni.*”

⁸¹ <http://www.catholicherald.co.uk/news/2016/07/05/cardinal-sarah-asks-priests-to-start-celebrating-mass-facing-east-this-advent/>

⁸² <http://www.ncregister.com/blog/edward-pentin/father-lombardi-cardinal-sarahs-ad-orientem-suggestion-misinterpreted>

SANCTE Michael Archangele, defende nos in proelio,
contra nequitiam et insidias diaboli esto praesidium.

Imperet illi Deus, supplices deprecamur:

tuque, Princeps militiae caelestis,

Satanam aliosque spiritus malignos,

qui ad perditionem animarum pervagantur in mundo,

divina virtute, in infernum detrude. Amen.

Őexcellenciája Athanasius Schneider püspök és Fülep Dániel
teológus — Kazahsztán, Astana, 2018. július

REGNUM EUCHARISTICUM

Athanasius Schneider püspök
első magyarországi látogatása

Három előadás,
egy szentbeszéd és egy
exkluzív interjú

©Athanasius Schneider, Fülep Dániel
ISBN 978 615 80263 6 9

A magyar és angol nyelvű könyv elektronikus
változatának az elérhetősége:
<http://mek.oszk.hu/15500/15547/15547.pdf>